

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fem-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belső hírek

1965. december 2.

bb. 1. az új városnegyedek lakóinak egyharmada gyerek -
bővítik a főváros bölcsődei hálózatát

i hi/tné/e zs la

1965. december 2.

a budapesti tanácsok a jövő évben mintegy 80 millió forintot költenek a meglévő bölcsődék fenntartására, s új építkezésekkel további 400 gyermek bölcsődei elhelyezését biztosítják. az intézmények hálózatát elsősorban a lakótelepeken bővítik, mert itt a főváros többi körzetéhez viszonyítva jóval magasabb - a felnőttek számának körülbelül egyharmada - a gyermeklakosság aránya. budafok jövővárosközpontjának bölcsődéje a pentz károly téren épül, s a jövő évben átadják. a kelenföldi lakótelepen 15 millió forint költséggel több, 60 személyes gyermekintézményt létesítenek, ezek a lakásépítkezéssel párhuzamosan készülnek el. emellett a régi városnegyedekben is igyekeznek könnyíteni a gyermekes családok helyzetén. a többi között a 12. kerület ráth györgy utcában a jövő év tavaszán adnak át új bölcsődét, s hasonló korszerű intézményt rendeznek be a józsefvárosban, a makarenko utca 21. szám alatt is. a jövő év végéig 6 400-ra növekszik a helyek száma a budapesti bölcsődékben, s a tanácsok egy-egy csecsemő ellátására - a szülők által térített összegben felül - évente mintegy 12 000 forintot költenek. a bölcsődei körülmények javítása mellett fejlesztik a gyermekközösségekben végzett nevelőmunkát is. az erőmű utcai bölcsődében létesített módszertani intézmény irányításával például néhány bölcsődében most tanulmányozzák azokat a gondozási és pedagógiai módszereket, amelyeket a különféle adottságu és létszámú intézményekben általánosan el lehet majd terjeszteni a gyermekek fejlődése érdekében.

az egészségügyi okok következtében, vagy az elhanyagottságuk miatt átmeneti gondozásra szoruló, 0-3 éves korú gyermekekre különös gondot fordít a főváros. a számukra szervezett csecsemőtthonokban jelenleg több mint ezer gyermek nevelkedik, s az ilyen intézmények - a bölcsődéktől eltérően - hosszabb-rövidebb időre teljesen átveszik a szülők feladatait. /mti/

bb. 2. budapesten készül az első, hatnyelvű biometria értelmező szótár

1 ie/e ká bs

1965. december 2.

most adta nyomdába a mezőgazdasági kiadó a világ első biometria értelmező szótárának kéziratát. az úttörő munka a biológia fiatal, de mind jobban tért hódító ágával, az öröklésstanban, mezőgazdasági kutatásokban, orvostudományban és az élőlények vizsgálatának számos más területén alkalmazott biometriával foglalkozó szakembereknek nyújt majd értékes segítséget.

a könyv első, lexikális része 2 500 szócikkben magyarázza a biometria legfontosabb, nagyrészt matematikai, statisztikai és valószínűség számítási fogalmait, kifejezéseit. a második, szótári rész számkulcsos rendszer alapján angol, cseh, lengyel, magyar, német és orosz nyelven közli a lexikon 2 500 címszavát.

a biometria értelmező szótár magyar kezdeményezésre, a kgt támogatásával, magyar, ndk-beli és lengyel tudósok együttműködésével készül. a tudományos munka hasznos segéd-eszközének ígérkező szótár iránt több nyugat-európai kutató intézet is érdeklődött, ezért került a szótári részbe angol fordítás is. a könyv a jövő év második felében jelenik meg.
/mtl/

...-

bb. 4. újabb kajszibarackosokat telepítenek a duna-tisza közén

vid/ká/tr/e bs

1965. december 2.

a kiskunsági homokvidéken évről-évre gyarapodik a híres kajszibarack termőterülete. a második ötéves terv időszakában több ezer holdon alakítottak ki zárt barackosokat, s az újabb telepítésekkel együtt most már több mint egymillió barackfát tartanak nyilván bács megyében. a telepítéseket folytatják. a legnagyobb arányú munka a kecskeméti járásban kezdődött, ahol újabb 300 holdat ültetnek be a lajosmizsei kossuth és a tiszakécskei béke termelőszövetkezetben 50-50 holdon kezdték meg a telepítést. a megyében rügyfakadásig fél-ezer holdon ültetik el a kajszibarack csemetéket. /mtl/

...-

- 2 -

PK

bb. 3. pályázat a derkovits gyula ösztöndíjra

hné/e sr la

1965. december 2.

a derkovits gyula ösztöndíjra pályázhat minden 35. életévét be nem töltött képzőművész, aki a főiskola elvégzése után önálló művészi tevékenységet tud felmutatni. kivételes esetben, ha művészi munkássága indokolja, olyan művész is részesülhet ösztöndíjban, aki nem rendelkezik főiskolai végzettséggel. az ösztöndíj összege három évi időtartamra havi 3 000 forint. az ösztöndíj odaítéléséről a művelődésügyi miniszter dönt.

az ösztöndíjasok munkáját figyelemmel kíséri a művelődésügyi minisztérium, a magyar képzőművészek szövetsége, valamint a képzőművészeti főiskola képviselőiből alakult bizottság; tagjait a művelődésügyi miniszter nevezi ki.

az ösztöndíjas művész az ösztöndíj időtartamára átfogó tervet készít művészi munkájára. a tervet a fenti bizottság bírálja, illetve fogadja el. az ösztöndíjas művész az ösztöndíj időtartama alatt megbízást csak abban az esetben vállalhat, ha azt művészi fejlődése szempontjából a bizottság szükségesnek tartja. az ösztöndíjas művész köteles a három év alatt legalább 12 hónapot beosztása szerinti szocialista termelő közösségben tölteni. ezenkívül tartoznak műveikkel az ösztöndíjasok munkáinak évenkénti bemutatásán részt venni.

a pályázati kérelemhez csatolni kell a pályázó eddigi művészi munkájának részletes ismertetését, művészi munkájának, célkitűzéseinek tervét az ösztöndíj időtartamára; két példányban önéletrajzot, főiskolai végzettség esetén a főiskolai oklevél hiteles másolatát és a művészi munkásságát bemutató művet.

a pályázati kérelmet a művelődésügyi minisztérium képzőművészeti osztályára /budapest, 5. kerület, szalay utca 10. 4. em. 35./, a műveket az ernst muzeumba /budapest, 6. kerület, nagymező utca 8./ 1966. március 1-én és 2-án kell beküldeni. /mtl/

...-

- 3 -

PK

bb. 5. a budapesti kórus diszhangversenyén tartják kodály új művének magyarországi bemutatóját

i ol/sk/e sr la

1965. december 2.

a budapesti kórus működésének negyedszázados évfordulója alkalmából rendezett koncertsorozat keretében, a december 13-1 zeneakadémiai diszhangversenyen mutatják be először magyarországon kodály zoltán: „óda,, című művét. kodály zoltán e kórusművét a mertonai kollégium 700 éves jubileumára komponálta. arthur o,shaughnessy, mult századi angol szerző szövegére. a művet a mertonai kollégium heitay lászló vezette kodály-kórusa a mult évben mutatta be oxfordban. az eredetileg „the music makers,, címet viselő óda a zenészekről szól, akik művészetükkkel álmaikat nyújtják át azoknak, akik megvalósítják ezeket az álmokat. a költő a muzikusok hivatását abban látja, hogy szebbé, boldogabbá tegyék az emberek életét.

a diszhangverseny műsorán szerepel még liszt 23. zsoltára, bartók: cantata profana, valamint szabó ferenc: csatadal című műve is. a magyar állami hangversenyzenekart és a budapesti kórust ádám jeno, ferencsik jános és forrai miklós vezényli. /mti/

bb. 6. „káposztafák,, a földeken - szedik az új keszthelyi fajtát

vid/ká/sk/e bs

1965. december 2.

a legtöbb fehérjét tartalmazó takarmányok egyikének, a kelkáposztának termesztésével hazánkban igen kevés termelőszövetkezet foglalkozik. ennek az az oka, hogy nem áll rendelkezésre megfelelő takarmánykáposzta fajta. dr. berzsenyi jános lászló, a keszthelyi agrártudományi főiskola főmunkatársa gondos szelekcióval és keresztezéssel jótermő fajtát nemesített ki, amelynek holdankinti hozama meghaladja a 600 mázsát, s a fehérjetartalma kétszerese az ugyanilyen mennyiségű silókukoricáénak. /folyt.köv./

- 4 -

bb. 6. /,,káposztafák,,...folyt./e

az új keszthelyi káposztafajta a kísérleti parcellákon és az első nagyüzemi táblákon jól vizsgázott. az étkezési káposztától eltérő formájú növény két méter magasra is megnő, s nagy leveleket hoz. egy-egy káposzta súlya meghaladja a 4-5 kilogrammot. rinyatamásiban és a barcsi vörös csillag termelőszövetkezetben ezekben a napokban szedik az új takarmányt. a keszthelyi agrártudományi főiskola munkatársai megkezdik az elit vetőmag előállítását, s egy-két éven belül már 10 000 hold bevetésére elegendő magot tudnak adni nyugat- és dél-dunántul, valamint a bakony termelőszövetkezeinek. /mti/

bb. 7. tudományos tanácskozás a magyarországi szociáldemokrata párt 1.kongresszusának évfordulója alkalmából

i pr/gk/e zs la

1965. december 2.

hetvenöt évvel ezelőtt, 1890. december 7-én ült össze a magyarországi szociáldemokrata párt 1. kongresszusa. az évforduló alkalmából december 8-án, szerdán tudományos tanácskozást rendez az mszmp központi bizottságának párttörténeti intézete. a tanácskozáson s.vincze edit kandidátus, a párttörténeti intézet tudományos főmunkatársa tart előadást „a magyarországi szociáldemokrata párt 1. kongresszusának körülményei,, címmel. az előadást több korreferátum követi. /mti/

bb. 8. gyűjtik a tobozt a homoki fenyvesekben

vid/ká/sk/e bs

1965. december 2.

az új fenyvesek telepítéséhez a homokon már meghonosított fenyőfák magjából nevelik a csemetéket az alföldön. a szaporításhoz szükséges magvak gyűjtését most kezdték meg a kiskunsági erdőgazdaság fenyveseiben. a kelebiai, a bugaci és a nyárjasi erdőkben több mint 15 vagon tobozt szednek le a fákról. a magvak pergetését januárban kezdik, s az új termésből mintegy 50 millió kis fenyőt nevelnek az erdősi-tésekhez. /mti/

- 5 -

bb. 9. jövőre befejezik az általános iskolai reform-tan-
könyvek bevezetését - több újfajta könyvet kapnak a gim-
nazisták is

i vt/hné/e zs la

1965. december 2.

az 1966-1967-es oktatási évben az általános iskolákban
befejeződik a reform-tantervek és tankönyvek bevezetése.
az utolsó - negyedik - ütemben a 7. osztályosok megkapják
az új orosz-, történelem-, valamint számtan-mértan könyvet.
a nyolcadikban új lesz a magyar olvasó, a magyar nyelvtan,
a történelem, az orosz, a számtan-mértan, a fizika, a kémia,
a földrajz-könyv és a földrajzi munkafüzet, továbbá az ének-
zene. ezek a könyvek mind tartalom, mind kiállítás szempont-
jából korszerűbbek a régieknél, s már a csökkentett tananya-
got foglalják magukban.

a gimnáziumokban a reform-tankönyvek bevezetésének má-
sodik ütemére kerül sor 1966-1967-ben. a régi első osztá-
lyos könyveket valamennyi tárgyból újjal cserélik ki. a má-
sodik évfolyamban a reform-tankönyvek közül kézbe kapják
a diákok a magyar irodalom és a magyar nyelv, az orosz
nyelv, a földrajz, a kémia és a fizika könyveket. ezenkívül
a gimnáziumok speciális, szakosított matematika osztályai-
nak - mind a négy évfolyam részére - külön könyvet készíte-
nek. ezek a tankönyvek a normál-osztályokénál magasabb szín-
vonalu, részletesebb, bővebb matematika-tananyagot tartal-
maznak.

további tanári, tanítói kézikönyvek kiadása is szere-
pel a jövő évi tervben. így például az általános iskolai
hatodikos oroszhoz, számtan-mértanhoz, az ötödik-hatodikos
magyar irodalom és magyar nyelvtan tanításához, a hetedi-
kes ének-zenéhez, a gimnázium elsőosztályos matematika ok-
tatásához készülnek kézikönyvek, amelyekben az új tana-
anyag feldolgozásához hasznos gyakorlati, módszertani, ne-
velési tanácsokat adnak a szerzők a pedagógusoknak. /mti/

...-

- 6 -

bb 10. pénteken salgótarjánban sorsolják a Lottót

1 kf/kf/m/vg

1965. december 2.

a hónap első Lottó sorsolását, a 49. játékhet nyerőszá-
mainak a húzását, december 3-án, pénteken délelőtt 10 órai
kezdettel salgótarjánban rendezik a sportfogadási és Lottó igaz-
gatóság. /mti/

...-

bb 11. brecht-bemutató, csehszlovák est, jeszenyin-émlőműsor
az egyetemi színpad decemberi programjában

1 áe/gk/m/sr

1965. december 2.

az egyetemi színpad decemberi műsorában irodalmi rendezvé-
nyek állnak a program középpontjában. brecht „a nevelő ur”,
című szatirikus játéka - amely magyarországi ősbemutató is - az
universitas együttes előadásában december 11-én, 12-én és 19-én
kerül színpadra. ezt megelőzően december 6-án „a szomszédosság
névében”, című sorozat következő előadásában a csehszlovák iro-
dalomból rendeznek reprezentatív műsort a budapesti csehszlo-
vák kultúra közreműködésével. a szovjet- orosz költészet kiemel-
kedő alakja, jeszenyin halálának 40. évfordulója alkalmából az
mszbt-vel közös rendezésben december 17-én emlékestet rendeznek.

az egyetemi színpadon meghonosodott sajtósági műfajú ismeret-
terjesztő előadások sorában a „pszichoanalízis a kultúra világá-
ban”, című műsor emelkedik ki, amelynek harmadik folytatásán,
21-én pszichológus és műtörténész lép színpadra, hogy a témakör
legújabb tudományos ismereteiről illusztrált tájékoztatást adjon.

december 13-án ismét megjelenik a színpad népszerű hangos fo-
lyóíráta, a „horizont”,.

a zenei rendezvények között több könnyűzenei hangverseny lesz,
december 16-án pedig bach karácsonyi oratóriumának mikrobarázdás
hanglemez-bemutatóját tűzik műsorra. /mti/

...-

8.18/-n

8.10.2001

-7-

bb 12. átadták a csepeli kerékpárgyár elektrosztatikus festőberendezését

i sl sk vm vg

1965. december 2.

a hajtómű- és felvonógyár határidő előtt elkészítette és átadta a csepeli kerékpárgyár új elektrosztatikus festőberendezését, a hozzá tartozó szállító-pályákat és szárítóberendezéseket. a hat és félmillió forintos beruházás gyorsítja a kerékpár festését, a festőknek pedig mintegy felét megtakarítják. a berendezés működésének ugyanis az a lényege, hogy elektromos térben a festékszempcséket kizárólag a festendő alkatrészekre juttatja, semmi sem vész belőle kárba.

a kerékpáralkatrészek a 160 méter hosszú új szállítószalagon jutnak az alapozó festőfülkébe. az infravörös sugarakkal felszerelt alagutban megszáradnak, ezután egy hűtőfolyósón, majd a fedőfestő kamrában és ismét a szárító alagutban folytatják útjukat. az egész művelet alatt egy pillanatra sem áll le a szállítószalag, s szinte másodpercnyi pontossággal ki lehet számítani, hogy a többszörösen festett és szárított alkatrészek mikor érkeznek meg a szereldébe.

az új berendezés december végén kezdi meg működését./mti/

bb 13. pozsonyban üzembe helyezték az első magyar gyártmányú crossbar-telefonközpontot

i sl sk vm ki

1965. december 2.

a beloiannis-gyárban néhány hónap óta sorozatban készülnek a crossbar rendszerű telefonközpontok, amelyek a rotary rendszertől eltérően nem fogaskerék-áttétellel, hanem különféle jelfogókkal működnek. mivel nincs forgó, kopásnak kitett alkatrészük, sokkal megbízhatóbbak, élettartamuk szinte korlátlan. több középületünkben már ilyen központokat szereltek fel, az első exportpéldányt pedig a csehszlovák posta rendelésére pozsonyba szállították.

a most hazaérkezett szakemberek elmondották, hogy a 40 városi és 400 házi vonalat magában foglaló központot a pozsonyi kábeltudató intézetben a napokban helyezték üzembe. működéséről a csehszlovák posta nagy elismeréssel nyilatkozott. a telefonhálózat fejlesztéséhez továbbra is tőlünk akarnak vásárolni hasonló központokat. az államközi megállapodás értelmében 1970-ig összesen 136 ezer vonalat magukban foglaló crossbar központokat szállítunk csehszlovákiába.
/mti/

9.00/-n

9.00/-n

-8-

bb 14. új magyar tudományos eredmény - elektronikus számítógép tervezi a szivattyukereket

i tz/gk/m/vg

1965. december 2.

a budapesti műszaki egyetem vizgések tanszékének szakemberei elkészítették azt a programot, amelynek révén az elektronikus számítógépek pontosan ki tudják számítani, milyen méretű és „szabásu” járókerék kell valamilyen konkrét feladat megoldására a legelterjedtebb típusu, a ventilátorokhoz hasonlóan működő ugynevezett örvényszivattyúba. ezzel nagy mértékben megkönnyítették azoknak az eredményeknek a gyakorlati alkalmazását, amelyeket éppen a tanszék ért el a szivattyúkkal kapcsolatos kutatásaiban.

a tanszék tárta fel azokat a törvényszerűségeket, amelyeknek ismerete lehetővé teszi a világstandardnál néhány százalékkal kedvezőbb hatásfokú szivattyú gyártását. ezt megelőzően ugyanis minden egyes esetben csak számos próbálkozással lehetett kikísérletezni annak a szivattyújárókeréknek a „szabásmintáját”, amely a legalkalmasabb egy-egy konkrét feladat elvégzésére.

ma már ugyanezt a célt a tanszék kutatásai nyomán gyakorlatilag minden kísérletezés nélkül, pusztán papírral és ceruzával is el lehet érni. ennek pedig különösen azért nagy a jelentősége, mert az összes gépek közül talán éppen a szivattyú az, amelyből a legtöbbször van szükség a bányászattól a vegyiparon át a vízszolgáltatásig, az élet szinte minden területén. a szükséglet egyre fokozódik. 1959-ben 180 millió, 1963-ban pedig kerekén 450 millió forint értékű szivattyút gyártottunk itthon, amire tekintélyes behozatal is járt. sajnos azonban egyéb lehetőségek híján ezeket a berendezéseket még a régi módszerekkel tervezték, hatásfokuk alatta is maradt a világszínvonalnak. az ujonnan feltárt törvényszerűségek ismerete tervezőink között ma már terjedőben van, a sorozatgyártásba azonban még nem hatolt be, mert a tanszék megállapításait eddig csak hosszadalmas, bonyolult matematikai számítások árán lehetett hasznosítani a gyakorlatban. most azonban ezek a nehézségek is elhárultak. az elektronikus gépek ugyanis három-öt perc alatt megbirkóznak azzal a feladattal, amelynek megoldása korábban hetek vagy hónapok munkáját igényelte.

számítások szerint ha csupán a bányáinkban jelenleg működő szivattyúkat a korszerű elvek figyelembevételével újítják fel, egy teljes bánya és egy erőmű egész termelésével fölerő energia mennyiséget lehet felszabadítani más népgazdasági célokra. a tanszék dolgozóinak szerint kívánatos volna ezeket a törvényszerűségeket az új szivattyú gyártásánál minél előbb érvényesíteni, mert már ezzel is olyan megtakarításokat lehetne elérni, amelyeknek értékét csak milliókban lehet kifejezni. /mti/

9.05/-n

9.05/-n

-9-

bb 17. könnyüipari beruházások a külkereskedelem fizetési mérlegének javítására

1 sz tné vm vg

1965. december 2.

a könnyüiparban az 1966.- illetve az 1967.-es tervév beruházásainak előkészítése során külön csoportosították azokat, amelyek közvetlenül és hathatósan hozzájárulnak a külkereskedelem export árualapjának növeléséhez, illetve az import-csökkentéséhez. ilyen ugynevezett fizetési-mérleg javítását célzó beruházásokra 70 javaslatot nyújtottak be a vállalatok, s a gazdaságosság a legnagyobb devizabevétel és egyéb körülmények mérlegelése után 35-öt fogadtak el, jövő évi, illetve 1967 évi megvalósításra.

az elfogadott s már a tervbe is beépített mérlegjavító beruházások összesen 417 millió forintos költséggel járnak. ennek az összegnek nagyobb részét gépek beszerzésére fordítják, hogy azokkal újabb termelőkapacitásokat nyerjenek. a pápai textilgyár például 13 millió forint értékben szerezhet be gépeket a tarkánszőtt szintetikus és pamutfonalat tartalmazó kelmek nemeskikészítéséhez. az új gépek lehetővé teszik, hogy 28 millió forinttal növeljék az export gyártmányok értékét. felújítják a richards finomposztógyár soproni üzemének fésűsfonodáját, hogy a korszerűbb gépekkel 550 tonna fésűsfonallal többet állíthassanak elő. a vállalat győri üzemében a szövődei kapacitást bővítik, hogy ezáltal 1 millió négyzetméter woolacril típusu szövettel többet gyárthassanak. a magyar posztógyárban 8 millió forintos költséggel szárító-hőregztető gépet helyeznek üzembe, hogy a poliészter szálak tartalmazó fésűs szövetekből az eddiginél 300 000 négyzetméterrel több álljon a külkereskedelem rendelkezésére. a rákospalotai bőrkonfekció vállalatnál szintén 8 millió forintos beruházással a bőrdíszműárak gyártásához szükséges gépparkot bővítik. a vörös október férfiruhagyárban szintén a gépesítéssel kívánják növelni az exportra kerülő férfiöltönyök mennyiségét. a pamutnyomóipari vállalat goldberger gyára részére olyan gépeket szereznek be, amelyek alkalmasak a trécel és poliészter szálak tartalmazó kelmek kikészítésére és így az újszerű textilanyagokból másfél millió négyzetméterrel több kerülhet exportra. a nyomdafestékgyár 330 tonnával kívánja növelni a külföldön is jól értékesíthető termékeinek gyártását, s ehhez 9 millió forintos beruházást kért.

a fizetési mérlegjavító beruházások egy része az import csökkentését szolgálja. a bőripari vállalat simontornyai gyárában fokozzák a cipőfelsőrészre alkalmas krómos bőr gyártását, és az így készülő 110 000 négyzetméter bőrrrel importot takarítanak meg. ugyancsak a bőripari vállalat egyik üzemében, a pécsi bőrgyárban rendezkednek be a rostműbőr gyártására.
/folyt.köv./

9.20/-n

947 Lelei

-10-

/bb 17. könnyüipari....1.folyt./vm

70 millió forintos költséggel létesült az az üzem, ahol feldolgozzák majd a bőriparban keletkező hulladékot, és az így előállítandó 1100 tonna rostműbőr lehetővé teszi, hogy a behozatalt mérsékeljék.

a fizetési mérlegjavító beruházások megvalósításánál az eddigitől eltérő, egyszerűsített előkészítési és lebonyolítási módszert alkalmaznak. a szokásosnál kevesebb időt vesz igénybe a kivitelezési tervdokumentációk elkészítése, az engedélyek megszerzése és a beruházási programok egyeztetése. a 35 beruházásból 21 még 1966-ban befejeződik és csupán 14 húzódik át a következő évre. a számítások szerint ezek a beruházások mintegy 6 millió dollár és 7 millió rubel többletexportot tesznek majd lehetővé./mti/

bb 19. multszázadi parasztviselet a szombathelyi savaria muzeumban

vid j vm sr

1965. december 2.

1837-ből származó magyar és főleg horvát parasztviselet bemutató gyűjteménnyel gazdagodott a szombathelyi savaria muzeum. a 31 vízfestésű képet erdődy sándor földesúr, vas megye „örökös”, főispánja és varasd város „örökös”, kapitánya készítette. nagyszámu birtokain megfigyelte a parasztok ruházatát, viseletét és reális aprólékossággal örökítette meg azokat.

az anyag tudományos értékelését és méltatását magyar és jugoszláv szakemberek közösen végzik./mti/

bb 21. megkésztérezik a rába és a marcal garnitúrák gyártását

vid lk vm ki

1965. december 2.

a győri cardo butorgyárban az idén kezdték el a rába és a marcal néven forgalomba hozott lakészoba butor gyártását. a világos színű, poliészter lakkal fényezett, variálható szekrényrészekből és két egyszemélyes fekvőhelyből álló garnitúrákat hamar megkedvelték a vásárlók. a gyár vezetői ezért úgy határoztak, hogy jövőre újabb két típussal bővítik a választékot és kétszer annyit, 5.500 garnitúrát adnak át a kereskedelemnek, mint az idén./mti/

9.30/-n

957 Lelei

-11-

bb 15. 31 millió forint háztáji termelési hitelt folyósítottak a takarékszövetkezetek

1 kz/m/ká

1965. december 2.

a takarékszövetkezetek gyorsan fejlődő hálózata, a 1,2 milliárd forintos betétállománya ma már nemcsak a nagyértékű fogyasztási cikkek beszerzéséhez, de a háztáji termelés növeléséhez szükséges beruházásokhoz is hozzásegíti a falvak lakóit. az utóbbihoz szükséges háztáji termelési hitelek folyósítását kisebb arányban és kisebb összegben már az év elején, nagyobb összegben és széleskörűen pedig ez év augusztusában kezdte meg az ország mind a 369 takarékszövetkezete, az új hitel-forma gyorsan népszerű lett a falvakban. jellemző, hogy októberben már öt és fél millió forintot vettek fel a takarékszövetkezetektől ilyen címen, s ezzel a jelenleg is kint lévő háztáji termelési kölcsönök együttes összege elérte a 31 millió forintot, az év elejétől folyósított kölcsönök összege - mivel a korábban felvett hitelek egy részét már visszafizették - még ennél is nagyobb, szembetűnően nagy az érdeklődés a szőlőtermelő vidékeken. bács és heves megyében egy hónap alatt fél millió forintnál nagyobb összeget vettek igénybe, elsősorban a háztáji szőlőskertek felújítására, illetve új háztáji szőlőtelepítésekre. borsod megyében ugyanebben a hónapban - októberben - 403.000 forint háztáji termelési hitelt vettek fel. sokan vesznek igénybe hitelt gyümölcsös telepítésére, a baromfi-tenyésztés fejlesztésére, sertésvásárlásra, illetve az ehhez szükséges takarmány beszerzésére, kisállattenyésztés megalapozására stb. /mt1/

...

bb 16. márvány és kőburkolat elhelyezése új módszerrel

1 sb/lk/m/ki

1965. december 2.

az épületek díszes kőburkolatainak elhelyezését sok vésési munka nehezíti és egyúttal a felerősítésre vájt lyukak gyengítik a falakat és a pilléreket. ezért a kőfaragó- és épületszobrász-ipari vállalat újítói egyszerű, új módszert dolgoztak ki a burkolat elhelyezésére. műanyaghabarccsal ragasztják fel a kőlapokat a betonfalakra és oszlopokra, ezzel a munka is meggyorsult. a dolgozók a szokásos napi hat helyett nyolc-kilenc négyzetméternyi kő-és márvány-burkolatot készítenek, tehát másfélszeresére emelkedett a termelékenység. az építőipari- és közlekedési műszaki egyetem két új épületében a falak fehér márvány burkolatát már új módon helyezték el.

/folyt.köv./

9.35/-n

-12-

9.17. 2004

bb 16. /márvány ... 1. folyt./ m

a vállalat dolgozóinak a műanyaghabarccsal ragasztással sikerült először nagy kőburkolat-panelt készíteni, amelynek az a különlegessége, hogy hengeres felületet, oszlopot takar. a miskolci nehézipari műszaki egyetem új épületében a több mint három méter hosszú betonoszlopokat rendkívül gyorsan, két-két félhenger alakú kőpanel összeillesztésével borították be. a panelek kőbordáit négy helyen mindössze másfél centiméter vastag műanyaghabarcs tartja össze, de olyan erősen, hogy inkább a kő törik, mert a ragasztás nem válik el. a műanyaghabarcs számos új módszer kidolgozására adott alkalmat a kőfaragóiparban. az eltörött kődarabok és kőtömbök összeragasztásán kívül többek között kísérleteznek azzal is, hogy a műanyaghabarcs segítségével felhasználják a márványhulladékot. a műanyagos törmelék-masszából négyzetletes rudat öntenek, s ebből szeletelnek le újfajta, érdekes mintázatú mozaik lapokat. /mt1/

...

bb 18. öt és fél évet kapott az üvegyári „kasszazúzó,”

vid/tné/m/sr

1965. december 2.

papp gyula 29 éves mezőkövesdi lakos, lakatost az utóbbi években lopás miatt kétszer büntették, másfél évi szabadságvesztésre. a büntetés mit sem változtatott rajta. a sajtószentpéteri üvegyárban, munkahelyén a pénztárhelyiség védőrácsát lefeszítette, a páncélszekrény zárait lyukasztóval, kalapáccsal szétzúzta, s a kassza 23,915 forintos pénzkészletét magával vitte. a rendőrség a „kasszazúzó”-t, hamarosan lefűlelte.

papp gyulát a miskolci járásbíróság lopás büntetéseért öt és félévi szabadságvesztésre ítélte. az ítélet nem jogerős. /mt1/

...

bb 22. negyven országba jutnak el a szentgotthárdi selyemgyár termékei

vid/lk/m/ki

1965. december 2.

a szentgotthárdi selyemgyárban ebben az évben több mint 12,300.000 négyzetméter selyemáru készül. a gyártmányok 60 százaléka exportra kerül. a szentgotthárdi üzem termékeit negyven országban vásárolják. a gyár az előzetes számítások szerint december 20-ig teljesíti évi exportkötelezettségét. /mt1/

...

9.40/-n

-13-

9.17. 2004

bb 20. helyi erőforrásokból fejlesztik az iskolahálózatot

vid/tné/m/sr

1965. december 2.

tízmillió forint értékű társadalmi munkával együtt mintegy 96 milliót költenek szabolcsban jövőre községfejlesztésre. az összegnek több mint 50 százalékát fordítják kommunális feladatokra. a kommunális ellátás javítása mellett előtérben áll az iskolai hálózat fejlesztése. ezt indokolja az a körülmény, hogy bár az elmúlt években a tanterem százait építették, a korábbi nagy lemaradás és a magas természetes szaporodás miatt az egy osztályteremre jutó tanulók száma szabolcsban még most is lényegesen magasabb az országos átlagnál. a helyi szervek ezirányú erőfeszítéseit jól tükrözi az, hogy jövőre községfejlesztési alapból 34 általános iskolai tanterem építését fejezik be, vagy kezdik meg. hét községben építenek 4-4 tanterem, három helyen 2-2 tanterem iskolát. az óvodai férőhelyek száma 225-tel gyarapodik. új óvoda épül nyíregyházán, pátróhán, penészléken, komlódtótfaluban, míg nagyhalászon a meglévőt bővítik. /mti/

bb 23. befejezés előtt a boldogkői vár helyreállítása

vid/lk/m/ki

1965. december 2.

a hernád-völgyének egyik legépebben maradt történelmi nevezetessége, a boldogkői vár helyreállítása befejezéshez közeledik. a 14. században épült vár alsó részéből a törmelék ki-hordták, a falrészeket és a kaputornyot helyreállították. a felső várban a sziklába vájt egykori örlő, valamint öntőműhely maradványait is korabeli állapot szerint alakították ki.

jelenleg az ugynevezett palota-szárnyban dolgoznak. a palota-szárnyat vasbeton födémmel kettéválasztották. a földszinten raktárat, míg az emeleti részen két, egyenként csaknem 15 méter hosszú és 8 méter széles termet alakítottak ki. a tervek szerint ebben a részben turistaszállást rendeznek be.

a helyreállítást a tervek szerint jövőre fejezik be. /mti/

9-45/-n

-14-

bb 24. mésziszap mezők az ecsedi-láp környékén

vid/ká/sk/m/cz

1965. december 2.

szabolcs-szatmár megye termelőszövetkezeteinek határában olyan földekre bukkantak a debreceni talajjavító vállalat dolgozói, amelyek mész tartalma eléri a 25-40 százalékot, s így alkalmasak a nyírségi savanyu talajok javítására. jelenleg a megye rétközi táján, az ak és kisvárdai határában „bányásszák” a mész földet. az iszapszerű anyag azonban egymagában nem alkalmas a homok javításához, ezért kötő anyaggal, tőzeggel is keverik. így amellet, hogy közömbösíti a talaj savtartalmát, javítja a laza szerkezetű homokok víztároló képességét is. az így megjavított földek 30 százalékkal nagyobb termést adnak. az idén 2000 hold, eddig terméketlennek tartott futóhomokot javított meg szabolcsban a debreceni talajjavító vállalat. a szakemberek a jól bevált homokjavító anyagot a megye egész területén felkutatják. mezőgazdászokból és laboránsokból álló brigádok járják a falvak határát, s az „expedíciók”, az ecsedi-láp környékén újabb mésziszap-mezőkre és tőzegtelvekre bukkantak. /mti/

bb 25. ezer hold erdő dunaujváros területén

vid/ká/sk/m/cz

1965. december 2.

elkészítették dunaujváros erdőkataszterét. ebből kitűnik, hogy a város területén ma már 1000 holdon növekszik erdő. a legnagyobb összefüggő terület az az erdősáv, amely a város és a gyár között húzódik. ezenkívül a pécsi országút mentén, a dunaparton és az ugynevezett schalber-szigeten van erdeje a városnak. a helyi városgazdálkodási vállalat szakemberei most a szalmacellulózsgyárhoz vezető és onnan a 6. sz. országútig terjedő utszakasz két oldalát fásítják. nagyobb arányú telepítés indult a duna-parton is, ahol 27 holdat szakaszosan erdősitének. /mti/

bb 26. a balaton mellett üdülnek a buzsáki termelőszövetkezet tagjai

vid/ká/sk/m/cz

1965. december 2.

ismét benépesült az egyesült izzó fonyódi üdülője, ezuttal azonban nem a vállalat dolgozói lakják a kényelmesen berendezett szobákat. az üdülőben a somogy megyei buzsáki termelőszövetkezet tagjai töltik jól megérdemelt pihenőjüket. a tél folyamán 160 termelőszövetkezeti tag élvezheti két héten át a téli balaton szépségeit. az első csoportban főleg növénytermesztők üdülnek, nekik most kevés a tennivalójuk, őket követik majd az állattenyésztésben és más beosztásban dolgozó szövetkezeti gazdák. /mti/

9.55/-nn

-15-

bb 27. januárban újra megnyílik az ország első falusi képtára

vid tm vm sr

1965. december 2.

a tokahegyaljai erdőbénye község művelődési otthonában az őszi hónapokban megkezdtek a kiállítási terem korszerűsítését. gondoskodtak arról is, hogy a képtár anyaga új, művészi alkotásokkal gazdagodjék. a kiállításra kerülő 40 olajfestményről, 56 grafikai alkotásról fényképes katalógust készítenek. az újjáépített és átrendezett erdőbényei falusi képtár előreláthatólag januárban nyílik meg./mti/

bb 28. gyermekeket patronálnak jászberényben

vid tné vm sr

1965. december 2.

21 államilag gondozott gyermek patronálását vállalták a jászberényi hűtőgépgyár női szocialista brigádjainak tagjai. az asszonyok, akik zömmel gyermekes édesanyák, nagy figyelemmel és szeretettel töltik be a nevelő anya szerepét. kapcsolatot tartanak fenn a gondjukra bízott kisfiuk, kisleányok tanáraival, rendszeresen eljárnak a szülői értekezletekre.

a női szocialista brigádok két fiatal - az érettségi bizonyítvány megszerzése után - magukhoz vették az üzembe, hogy szakmunkást neveljenek belőlük./mti/

bb 29. sajátos módszerek záhonyban a bejáró munkások szórakoztatására, ismereteik bővítésére

vid tné vm sr

1965. december 2.

záhonyban is nagy gondot okoz a népművelési szakembereknek a bejáró munkások kulturális nevelése. a műszakváltás után egy-másfél órát kell várakozniuk a vonatok indulásáig. ezt az időt a legjobb esetben beszélgetéssel töltik, de sokan az italboltot látogatják. ezeken az állapotokon kíván változtatni a művelődési ház vezetősége, amikor sajátos, a helyi viszonyokhoz alkalmazkodó programot készített az állomás várótermében dokumentum és ismeretterjesztő filmeket vetítenek. most kezdik meg a váróterembe a televízió beszerelését, amely kimondottan a hazautazásra várakozó munkásoknak sugároz majd műsort az esti órákban. hetenként két alkalommal a váróteremben könyvtár is működik./mti/

9.59/-n

-16-

bb 30. „elfordítják„ a nagyharsányi kőbányát

vid lk vn szf

1965. december 2.

dél-baranya egyik természeti érdekessége a 442 méter magas, süvegalaku, kopár nagyharsányi hegy: sajnos, nagy szépséghibája az oldalában tátongó, hatalmas „seb„ gigantikus méretű kőbánya, amely többszáz méter hosszan csufítja a falu látképén is ez a látvány uralkodik. a parasztházak közvetlen szomszédságában, ugyyszólván a kertek tövében meredeznek a kilencven méter magas, függőleges sziklafalak, amelyekről évente több mint fétmillió tonna követ „hasítanak„, le. a kőtermelés közben keletkező por szürke lapellel borítja a házakat, a növényzetet, s egy-egy robbantás alkalmával nem ritka az aplaktörés, a tetősérülés sem.

a jövőben nagy változás várható nagyharsányban. a falu védelme céljából „elfordítják„ a kőbányát, azaz a művelés irányát kilencven fokkal megváltoztatják. így már nem jelent veszélyt a leomló, vagy elrepülő kő, a por is másfelé száll. ezenkívül megkezdtek a kilencven méter magas sziklafal „felezését„ két szintre bontását. a közbeiktatott husz méter széles terasz kialakításával biztonságosabb lesz a termelés, könnyebb és veszélytelenebb a jövesztés. a művelési irányváltozásokon kívül a technikát is segítségül hívják a por elleni küzdelemben, az üzem dolgozóinak és a falu lakóinak egészségvédelme érdekében. a 28 millió forintos bányarekonstrukció során zárt helyiségekbe kerülnek a jelenleg szabadban dolgozó gépek, a porképződés helyén pedig nagyhatású elszívóberendezéseket állítanak fel./mti/

bb 32. huszonöt és félmillió forint kártérítést kaptak az árvizkárt szenvedett vas megyei termelőszövetkezetek

vid ká sk vm

1965. december 2.

százhuszonhét árvizsújtotta vas megyei termelőszövetkezetnek kifizették a kártérítést. az állami biztosító vas megyei igazgatósága 24 millió forintot utalt ki ilyen címen. a legtöbbet szenvedett répcelaki petőfi és a rumi vörös csillag termelőszövetkezet 1,749.000 illetve 1,191.000 forint kártérítést vett fel. a gazdaságok ezenkívül másfélmillió forint díjviisszatérítésben részesültek./mti/

10.10/-n

-17-

bb 31. negyvenöt kilométer hosszúságú nyári gátat újítanak fel szolnok megyében

vid lk vm ki

1965. december 2.

szolnok megyében az idén megkezdtek a tanácsai kezelésben levő nyári gátak felújítását. tiszafüredtől kunszentmártonig több mint 45 kilométer hosszúságban emelik a töltések magasságát, rendbehozzák az átvágásokat. a nyári gátak - amelyek a folyó és a fővédelmi vonal között levő mezőgazdasági területekből tizenhárom és félezer holdat védenek - az alacsony vízszinhez mérve hat és fél - hét méter magasságúra növelik. a kivitelezést végző közép-tiszavidéki vízügyi igazgatóság mintegy 200 000 köbméter földet mozgat meg. a tervek szerint a felújított nyári gátakat műtárgyakkal, áteresztő zsilipekkel is ellátják. ezzel áradás esetén feleslegessé teszik a gátak átvágását, rongálását. tiszaroffnál három és fél kilométer hosszúságú nyári gátszakasz felújítását már befejezték./mti/

- . -

bb 35. petz aladár, a tíz éve elhunyt világhírű győri orvosprofesszor

vid tm vm sr

1965. december 2.

nevét vette fel a győri megyei tanács kórházának orvosi klubja. megkezdtek az előkészületeket a petz aladár halálának 10. évfordulója alkalmából 1966. februárjában tartandó megemlékezésre./mti/

- . -

bb 34. törpe vízművek, fürdő, parkosítás - előkészítik a községfejlesztési terveket végrehajtását

vid gg vm sr

1965. december 2.

a füzesabonyi járásban már elkészültek a jövő évi községfejlesztési tervek. csaknem hatmillió forintot költenek községfejlesztésre egy év alatt. mintegy másfélmillió forintot fordítanak vizgazdálkodási célokra: besenyőteleken, kálban és mezőtárcányban törpe vízművet építenek.

tovább halad a járdaépítés és a jövő évben több mint tízezer négyzetméter járdával bővül az eddigi hálózat a járás községeiben. bővül a villanyhálózat is.

új parkokat, köztereket létesítenek. sarudon új közfürdő építését tervezik, mintegy háromszázezer forintos költséggel. dormádon 27.000, füzesabonyban pedig 10.000 forinttal járulnak hozzá a községfejlesztésből az általános iskolák és a napközi otthonok felújításához. feldebrőn 120.000 forintot fordítanak a könyvtári épület fejlesztésére./mti/

- . -

10.15/-n

-18-

☞

bb 33. pécs jobb ellátására megalakult a baranyai termelészövetkezetek zöldség- és gyümölcsértékesítő társulása

vid/ká/sk/m/cz

1965. december 2.

a 130.000 lakosu pécs jobb zöldség- és gyümölcsellátása érdekében megalakult a baranyai termelészövetkezetek első értékesítő társulása. egyelőre hat közös gazdaság csatlakozott a társuláshoz, amelynek vezetését és a további szervezését a lánycsóki csillag tesz-re bízták. az elmúlt években gyakran akadozott pécs piaci ellátása, s indokolatlanul magasak voltak a zöldség- és gyümölcsárak. ennek a helyzetnek a megváltoztatására törekednek a közös értékesítésre társult termelészövetkezetek. elhatározták, hogy pécs belvárosában mintaboltot nyitnak, a piacokon - köztük a két bányászvárosrészt eddig meglehetősen gyengén ellátott piacon - elárusítóhelyeket létesítenek. a friss zöldségen és gyümölcsön kívül egyéb termékkel is ellátják a fogyasztókat: például baromfival, tojással, füstölt sertéshussal és különféle szemesterménnyel. az előzetes számítások szerint jövőre mintegy négymillió forint értékű árut juttatnak a társult termelészövetkezetek a város lakosságának.

mivel pécs - s általában a mecseki iparvidék - zöldsévezeete szüknek bizonyul a fogyasztók nagy számához képest, felmerült az a gondolat, hogy egyes bács-kiskun megyei termelészövetkezetek is lépnek a társulásba. nyolc bácskai közös gazdaság, amelyek - nem szervezeten - eddig is részt vettek pécs ellátásában, közölték, hogy felesleges termékeikből 12 millió forint értékben tudnának szállítani évente. mind a pécsi fogyasztók. mind a baranyai termelészövetkezetek örömmel fogadják ezt a tervet./mti/

- . -

bb 36. egy év alatt kilencveneggyel nőtt a kisiparosok száma vas megyében

vid/lk/m/ki

1965. december 2.

vas megyében jelenleg a kisiparosok végzik a javító és szolgáltató tevékenység 48 százalékát. évi termelési tervük 85.5 millió forint, amit az eddigi eredmények szerint mintegy másfél millió forint értékkel telteljesítenek. a megyében jelenleg kilencvenegy kisiparossal dolgozik több, mint egy évvel ezelőtt, többségük a falvakban vagy a megyeszékhely peremkerületében. a kisebb községekben ma is a kisipar látja el csaknem teljes egészében a szolgáltató, javító tevékenységet. az igények szerint jelenleg ötvenöt községben még mintegy 140 kisiparosra lenne szükség./mti/

- . -

10.20/-n

-19-

☞

bb 37. „presszósodnak”, a baranyai falvak

vid/tné/m/szf

1965. december 2.

a baranyai kocsmáknak, italboltoknak erős vetélytársai támadtak az egymásután nyíló falusi eszpresszókban. mind több helyen kéri - főleg a fiatalok, - hogy a földművesszövetkezet nyisson kávézót, ahol szórakozhatnak, összejöhetnek egy kis beszélgetésre.

az utóbbi időben újabb hat községben nyílt presszó, köztük olyan kis falvakban is, mint az 500 lakosú gödreszentmárton vagy a 800 lakosú szabadszentkirály. jelenleg 35 községben tart fenn cukrászdát, eszpresszót a földművesszövetkezet. süteményt, rövidített, palackozott bort, sört s természetesen feketekávé szolgáltat ki, nyáron fagyaltot, télen pedig gesztenyepürét is. a presszók népszerűségét mutatja, hogy idei forgalmuk - előreláthatóan - megközelíti a tízmillió forintot. a feketekávé fogyasztásában a falvak lassankint utoléri a városokat: az idén több mint háromszázezer dupla fogyott már el a baranyai falusi presszókban.

mind több helyen rendeznek a cukrászdák, presszók teadélutánokat, ifjúsági összejöveteleket és népszerűek a gyermekzsurok is. legélénkebb a forgalom a hét végén, ilyenkor ugyanis nemcsak az üdövendégek száma nagy, hanem divatba jött, hogy a vásárnapi ebédhez és vacsorához nem otthon sütnék, hanem a cukrászdában vásárolják meg a süteményt.

a földművesszövetkezetek úgy határoztak, hogy a következő években mindenütt, ahol megfelelő helyiség van, izléses, hangulatos presszót nyitnak. /mti/

bb 38. közös és háztáji gazdaság jövedelmező együttműködése csongrádiban

vid/ká/sk/m/cz

1965. december 2.

csongrádiban a forráskuti haladás termelőszövetkezet példásan együttműködik a háztáji gazdaságokkal. a szövetkezet az állami felvásárló szerveknek csaknem 1000 hizott sertést adott át, s ezeknek 25 százalékát a háztájiban nevelték. az eredmény azért figyelemreméltó, mert a gyenge minőségű homokföldeken gazdálkodó kis tsz-ben kevés a takarmány, s eredetileg csak 350 sertést akartak hizlalni. a takarmányhiányon úgy segítettek, hogy a rozstartlóban másodvetésű burgonyát termeltek, s a termés egy részét kukoricára cserélték. azok a háztáji gazdaságok, amelyek a termelőszövetkezet útján értékesítették a hizott jószágokat, egyenkint 500 négyzetméteres rozstartlót kaptak másodvetés végjára, a közös értékesítéssel a háztáji termelők abból a szempontból is jól jártak, mert megkapták a nagyüzemi felár felét. /mti/

10.28/-nn

-20-

bb 39. az ōrség népművészete

vid tm vm sr

1965. december 2.

újra fellendülőben van, a 18 faluból álló, árpádkori nyugati határ-őr-település mostoha viszonyai és elsősorban a vidékre jellemző szegénység sajátos népművészetet teremtett az évszázadok során. az egyszerűségükben gyönyörű alkotások jól illenek a modern lakásokba, s egyre nő irántuk az érdeklődés, sok otthoni díszítenek gellért károly őrszentpéteri népművész nemesen egyszerű, modern vonalú faszobrai, kerámiái. külföldre is eljutnak a magyarszombatfai kerámia-üzem modern vonalú padlóvázái és egyéb lakásdíszei. /mti/

bb 40. hatvan új bolttal gyarapodott zala megye kiskereskedelmi hálózata

vid tné vm szf

1965. december 2.

zala megye kiskereskedelmi boltihálózata, földművesszövetkezeti és állami kiskereskedelmi boltjainak száma hatvannal gyarapodott a második öt éves terv időszakában. ebben az időben nagyarányú fejlődés jellemezte a falusi boltihálózatot. összesen 46 községben építettek boltot, s vezették be az igényeknek megfelelő korszerű eladási formákat, az önkiszolgáló meg az önkiválasztó rendszert. a zalai földművesszövetkezetek öt év alatt 42 millió forintot költöttek a boltihálózat fejlesztésére. fejlesztették a falusi vendéglátást is: 1961 óta 78 kisvendéglőt, falatozót, éttermet és cukrászdát nyitottak. hatvankilenc olyan kis lélekszámú község van még a megyében, ahol semmiféle vendéglátóhely nincs. a következő években büféket szándékoznak berendezni ezekben a községekben. /mti/

bb 42. házi betegápoló a községfejlesztési alappól

vid j vm sr

1965. december 2.

országosan új módszer bevezetését javasolta a tatabányai tanács egészségügyi állandó bizottsága. a községfejlesztési alappól alkalmaz- zanak betegápolókat azoknak a teljesen magukra hagyott öregeknek az ápolására, akiket helyhiány miatt nem bírnak szociális otthonokban elhelyezni. az állások betöltésére a vöröskereszt gondozásban jártas, egészségügyi ismeretekkel rendelkező aktívakat javasolt.

a kezdeményezés meggyeserte visszhangra talált. oroszlányban már munkába is álltak az első, ugynevezett külső gondozónők. napi négyórás műszakban kitakarítanak a rászoruló öregeknél, orvost hívnak, ha szükségesnek látják, bevásárolnak számukra, elintézik ügyesbajos dolgukat. szükség esetén a szakképzett gondozónők segítséget nyújtanak a külső gondozónőknek, a városi tanács pedig gondoskodik róla, hogy továbbképzéssel megszerezzék a még szükséges szakismerteket. /mti/

10.32/-n

-21-

bb 41. gombatenyészetek szombathelyen és kőszegen

vid/ká/sk/m/cz

1965. december 2.

a vas megyei meszőv kezdeményezésére sampinyon gomba tenyésztéséhez kezdenek a földművesszövetkezetek, egyelőre szombathelyen és kőszegen rendeznek be erre a célra megfelelő pincéket, de a tervek szerint hasonló gombatenyészetet létesítenek a járási székhelyeken és a nagyobb falusi körzeti földművesszövetkezeteknél is. a gombával elsősorban a megyeszékhely zöldség- és gyümölcsboltjait, valamint a földművesszövetkezeti vendéglők konyháit látják el. /mti/

...-

bb 43. családi dráma pécs-vasason

vid/gk/m/zs

1965. december 2.

storcz géza 34 éves pécs-vasasi lakostól felesége elköltözött. a férfi pár nappal később azután mellé szegődött, s visszatérésre próbálta rávenni. amikor az asszony megtagadta a kérést, olyan súlyosan bántalmazta, hogy koponyatöréssel kórházba szállították. storcz géza tettének elkövetése után hazatért és öngyilkos lett. /mti/

...-

bb 44. hét év és hathónapi szabadságvesztés halálos gázolásért

vid/gk/m/zs

1965. december 2.

börzöli gábor pécsi lakos, a baranya megyei sütőipari vállalat volt igazgatója egy baráti társaságban lezajló szórakozás, konyakozás után a vállalati gépkocsival hazafelé indult. a gépkocsivezetői jogosítvánnyal nem rendelkező börzöli gábor az egyik utcakanyarban fölfutott a járdára és németh józsef pécsi lakost, a 12-es aköv villanyszerelő csoportvezetőjét halálra gázolta, majd cserbenhagyva áldozatát tovább száguldott. a pécsi járásbíróság börzöli gábort foglalkozás körében elkövetett halált okozó gondatlan veszélyeztetés, segítségnyújtás elmulasztása és a társadalmi tulajdont károsító gondatlan rongálás büntetésében mondta ki bűnösnek és hét évi és hathónapi szabadságvesztésre ítélte. /mti/

...-

12.20/-n

-22-

bb.46.képzőművészeti könyvek vására a divatcsarnok Lotz termében

t tf sk vm zs

1965. december 2.

a művészetek hajléka lett - ha csak egy hónapra is - a divatcsarnokban a freskóival felújított lotz terem, ahol csütörtökön képzőművészeti könyvekből, albumokból karácsonyi kiállítás és vásár nyílt. a bőséges választékot pernecky géza művészettörténész mutatta be a sajtó munkatársainak.

hajós tiber, a magyar könyv kereskedelmi vállalat igazgatója elmondotta, hogy a polcokon a téli könyvvásár körülbelül 100 újdonsága mellett mintegy 500 féle egyéb, jobbára az idén megjelent képzőművészeti munkát, tanulmányt, albumot sorakoztattak fel, ugyanakkor szépirodalmi alkotások között is válogathatnak a vásárlók. az albumok között már eddig is keresett volt, s az ünnepekre minden bizonyosan még sokan megvásárolják alpatov szovjet professzornak ,, a művészetek története,, című kétkötetű monográfiáját, amely a primitív népek képzőművészetétől cézanne, van gogh, gauguin munkásságáig nyújt áttekintést. herbert road ,, a modern festészet,, című tanulmánya az előbbinek mintegy időrendi folytatása egészen napjainkig. érdeklődésre tarthat számot radocsay dénesnek a középkori táblaképfestészetéről összeállított tanulmánya a ,,gótikus festmények magyarországon,, továbbá garas klára ,,olasz reneszansz portrék a szépművészeti muzeumban,, című munkája. igen széles a kínálat iparművészeti kiadványokból és ismeretterjesztő kötetekből is.

a kiállítás-vásár érdekessége, hogy aki 50 forintnál nagyobb összegért vásárol könyvet, annak díjtalanul házhoz szállítják az ajándékot. egyébként a 420-750-es telefonszámon minden nap 10-től 19 óráig ajándékozási tanácsadó szolgálat áll az érdeklődők rendelkezésére./mti/

...-

bb 47. időjárásjelentés

gg vm

1965. december 2.

a meteorológiai intézet jelenti december 2-án csütörtökön 13 órakor:

nyugat felől újabb felhősödés

az atlanti óceán térségéből kontinensünk felett kelet-észak-keleti irányban áramló, viszonylag enyhe, páradús levegő hatására európa nagy részén változékony, sokfelé szeles, csapadékos az idő. csupán az alpok térségében és a kárpát medence felett átmenetileg kialakult magasnyomású légköri képződmény hatásterületén kevesebb a felhő, csendes, a reggeli órákban és a délelőtti órákban erősen páráos, többfelé ködös az időjárás.

/folyt.köv./

13.45/-n

-23-

/bb 47. időjárásjelentés...1.folyt./vm

hazánkban tegnap általában derült volt az ég. a délnyugati megyéket helyenként egész napon át köd borította. a dunántul déli felén 0-3, az ország többi részén 4-7 órán át sütött a nap. a hőmérséklet napközben a ködös területeken csak 0-plusz 3, máshol plusz 4-plusz 8 fokig emelkedett, ma hajnalra általában 0-minusz 4, a nyugati és északi határvidéken többfelé minusz 5- minusz 9 fokig süllyedt. a ködtakaró az éjszaka folyamán az északnyugati határvidék kivételével az egész országra kiterjedt. néhány helyen ködszítalást is észleltek. számottevő hóréteget, 15-20 centimétert csak a mátrából jelentettek. minősége fagyott, kérges. ma délelőtt a dunántul északi felén lassan megindult a köd feloszlása, az ország többi részét továbbra is sűrű ködtakaró borította.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke plusz 2.3 fok volt, 0.9 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 0 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 762 milliméter, gyengén süllyedő irányzat.

várható időjárás péntek estig: ma délután kevés felhő, erősen páráns, sokfelé ködös idő, a késő esti és az éjszakai órák folyamán fokozatosan feloszló köd, nyugat felől felhősödés, esővel, havas- esőkkel, esetleg havazással. gyenge, majd fokozatosan megélénkülő déli, délnyugati, holnap nyugat, északnyugatra forduló szél. a nappali felmelegedés kissé fokozódik.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet minusz 3- plusz 2, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap plusz 4-plusz 9 fok között.

a duna vizállása csütörtökön délelőtt 11 órakor budapestnél 245 centiméter./mti/

- . . -

bb 48. életbe lépett a középfoku oktatási intézményekről szóló törvényerejű rendelet

i vt j vm zs

1965. december 2.

a magyar közlönyben megjelent és életbe lépett a népköztársaság elnöki tanácsának törvényerejű rendelete a középfoku oktatási intézményekről, valamint a rendelet végrehajtási utasítása.

/folyt.köv./
13.50/-n

-24-

ll

bb 48. /életbe ... 1. folyt./ m

a tanulókkal kapcsolatos rendelkezések szerint gimnázium és szakközépiskola első osztályába az a tanuló vehető fel, aki az általános iskola nyolcadik osztályát sikeresen elvégezte, s 17. életévét a felvétel évének szeptember első napjáig nem töltötte be. szakközépiskola esetén az is előírás, hogy a tanuló megfeleljen a választott szakmára /szakirányra/ vonatkozó egészségügyi követelményeknek. a gimnáziumot a tanköteles kort túlhaladták, továbbá az iskolalátogatás alól felmentett tankötelesek egyéni tanulás útján is elvégezhetik. az így felkészültek osztályozó vizsgát csak állami gimnáziumokban tehetnek.

kimondja a törvényerejű rendelet azt is, hogy gimnáziumból szakközépiskolába, továbbá szakközépiskolából gimnáziumba vagy más szakirányú képzést nyújtó szakközépiskolába át lehet lépni. a szakmunkástanuló-iskolát végzetek tanulmányi idő beszámításával folytathatják tanulmányaikat középiskolában.

a szakközépiskolákban - a tanulmányi munka sérelme nélkül - a tantervnek megfelelő termelő tevékenység is folytatható.

a törvényerejű rendelet és az egyidejűleg kiadott kormányrendelet végrehajtását szabályozó miniszteri rendelkezés egyebek közt kimondja, hogy a gimnázium vagy szakközépiskola létesítésére, megszüntetésére, szüneteltetésére vagy szakközépiskola szakmai jellegének megváltoztatására vonatkozó javaslatot a miniszterek, illetőleg a megyei - megyei jogú városi, fővárosi - tanácsok végrehajtó bizottságainak elnöke a tervezett időpontot megelőző naptári év január 5-ig juttatják el a művelődésügyi miniszterhez. iskola létesítésének kell tekinteni a gimnáziumnak szakközépiskolává, valamint a szakközépiskolának gimnáziummá történő átszervezését is.

a végrehajtási utasítás értelmében külön fiú és külön leányosztályok szervezése csak akkor engedélyezhető, ha a szakmai képzés érdeke, vagy más rendkívüli ok ezt szükségessé teszi. külön fiú- és külön leányosztály szervezése nem járhat az osztályok számának növelésével.

a gimnázium vagy szakközépiskola székhelyétől távol lakó tanulók elhelyezésére építéssel vagy meglévő épület megfelelő átalakításával az iskolafenntartónak kell kollégiumot /diákotthont/ létesítenie. a kollégiumi, diákotthoni elhelyezésre szoruló, de hely hiányában fel nem vehető tanulóknak az iskola székhelyén a tanév tartamára externátusi ellátás biztosítható.

a középiskolai tanulók előírt közhasznú munkájának időtartama évenként hat-tíz nap lehet. /mti/

13.57/-n

- . . -

-25-

ll

bb 49. negyedére csökkent a tbc-s megbetegedések aránya a fővárosban - egészségügyi szakemberek tanácskozása

t hi gk vm zs

1965. december 2.

a tbc elleni küzdelem budapesti eredményeit összegezték és a további tennivalókról tanácskoztak a gyógyító intézetek és a tanácsok egészségügyi szakemberei csütörtökön, a fővárosi tanács klubjában. dr. szakkai Antal, a fővárosi tüdőbeteg gondozó intézet kossuth-díjas igazgató-főorvosa tájékoztatójában elmondotta, hogy a tanácsrendszer fennállásának tizenöt éve alatt budapesten fokozatosan kialakult a lakosság tbc elleni védelmét szolgáló intézmények hálózata. jelenleg a fővárosban 22 tbc-gondozóintézet működik, - közülük tizenkettő két műszakban rendel, - s a fekvőbetegek ellátására az állami intézetek mellett a tanácsi kórházakban is külön osztályokat, továbbá gyógyintézeteket hoztak létre. ezekben csaknem háromezer korszerűen felszerelt kórházi, szanatóriumi ágy szolgálja a betegek gyógyulását. valamennyi gondozóintézetben gyermek tbc-, illetőleg öt helyen ugynevezett bajmegállapító rendelőt szerveztek, s megkezdték a lakosság szűrését végző stabil, illetve mozgó röntgenállomások hálózatának kialakítását. ez a szervezet a fővárosi feladatok mellett pest megye mintegy 200.000 lakosának tbc elleni védelmét, a betegek gondozását is ellátja.

a tbc elleni küzdelemben a főváros társadalmának támogatását is igénybe veszik. a létrejött társadalmi bizottságokban a vöröskereszt és más tömegszervezetek képviselői, a nagyobb üzemek, vállalatok, intézmények megbízottai tevékenyen segítik a tbc felszámolását célzó program végrehajtását. az egyik legfontosabb feladat a betegek felkutatása, ami különösen a lakosság szűrésének kötelezővé tételével vált eredményessé. másfél évtized alatt csaknem 22 millió esetben vett részt a lakosság szűrésen, vagy orvosi vizsgálaton. a baj korai felismerésének, a korszerű gyógyító eljárásnak köszönhető, hogy a budapesti megbetegedések aránya másfél évtized alatt a negyedére csökkent, a gyermekek közül pedig 1959 óta egyetlen egy sem halt meg tbc-ben.

budapesten a tbc felszámolására minden eszköz és lehetőség rendelkezésre áll. a gyermekkori tbc-t budapesten gyakorlatilag felszámolták, a kötelező bcg-oltások továbbra is megfelelő védettséget biztosítanak a kiskorúaknak s így fokozatosan elérhető lesz, hogy a betegség a felnőtt korban sem tud majd kifejlődni. a lakosság fokozott védelmére az ernyőfényképszűrések további kiterjesztését tervezik. a közeljövőben a ii., a iii., a vi., a xiv. és a xxii. kerületben nyílik önálló stabil röntgenszűrőállomás./mti/

14.12/-n

-26-

bb 51. széleskörű összefogást sürget a magyar hidrológiai társaság a növényvédőszeres és egyéb szennyeződések vízbiológiai ártalmainak megelőzésére - vita a technika házában

i sb lk vm vg

1965. december 2.

a magyar hidrológiai társaság előadó ülést rendezett a technika házában, hogy nemzetközi tapasztalatok alapján a hidrológusok, biológusok, orvosok, vegyészek és agronómusok közösen beszéljék meg a víz élőlényekre ártalmas szennyeződések elleni tennivalókat.

dr. Szabó Lászlóné, a vizgazdálkodási tudományos intézet főmunkatársa tartott vitaindító előadást. beszámolt az európai vízvédelmi szövetség heidelbergi kongresszusáról, ahol több mint száz tudós ismertette, hogy a különböző műtrágya, istállótrágya, növényvédő- és rovarirtó szerek túlzott és szakszerűtlen felhasználása szennyezi a folyókat, tavakat és veszélyezteti a vizek élőlényeit. egyöntetű volt a tudósok véleménye, hogy a mezőgazdaságban nemcsak nélkülözhetetlenek, hanem mind jobban növelni kell - főleg a munkaerőhiánnyal küzdő államokban - a termésfokozó és védőszeresek felhasználását. ezt a munkát azonban sokkal körültekintőbben és szakszerűbben kell elvégezni, hogy a veszélyek és károk a minimumra csökkenjenek.

a peszticidek, vagyis a rovarok, rágcsálók, irtására készített vegyszerek, főleg a klórozott szénhidrogének - ddt, dieldrin, endrin, dikonirt, stb. - a legelterjedtebbek a világon, s egyúttal a legveszedelmesebbek. jellemző rájuk, hogy nehezen bomlanak el. sokáig bennmaradnak a talajban, ahonnan a táplálék és takarmányláncokba kerülnek és nem egy esetben a túréhatárt meghaladva felhalmozódnak. külföldi tapasztalatok szerint a ddt porzás következményeire a halak a legérzékenyebbek, majd a madarak és utoljára az emlősök. különböző érzékenységet mutatnak a vízi állatok táplálékai és a bennük koncentráltan felhalmozott káros anyag előidézi a magasabb rendű élőlények pusztulását. kaliforniában a clear tó vize literenként 0.02 milligramm ddt-vel szennyeződött. ebből a planktonban már 5 milligramm halmozódott fel, s nemcsak a halak, hanem a hálé madarak is elpusztultak. a ddt-vel porozott faleveleket megemésztő földi giliszta is koncentrálna magában ezt a hatóanyagot és megmérgezi a madarakat. nagy területek endrines pocokirtása súlyos veszélyt jelent a halakra és az ivóvizre, mert az eső kimossa ezt a vegyszert a talajból és beszennyezi vele a folyókat, tavakat. a német szövetségi köztársaság tavait, völgyzárógátas víztárolóit és folyóit már nagy károk érték a pocokirtás vegyszere miatt. ezért megtiltották az endrines pocokirtást.

/folyt.köv./

14.20/-n

-27-

bb 51. /széleskörű ... 1. folyt./ m

az előadótülés felszólalói a hazai tavak és folyók szennyeződé-
désének ártalmairól, elsősorban a balatonban és a hortobágy-
berettyó főcsatornában jelentkezett ideai halpusztulás körülmé-
nyeiről, okairól vitáztak, támadták és védték a növényvédősze-
reket. többen figyelmeztettek azonban arra is, hogy nemcsak a
növényvédőszerrel, hanem más szennyeződésekkel is összefüg-
gésben kell feltárni a káros tünetek okait. változtatni kell
a víz hagyományos vizsgálati módszerein, s a részletesebb elem-
zéshez korszerűbb műszereket, berendezéseket kell beszerezni.
a vitát végül varró István, a magyar hidrológiai társaság víz-
kémiai és víztechnológiai szakosztályának elnöke foglalta össze.
javaslatára a különböző hidrológus, kémikus, agronómus, vala-
mint állat- és közegészségügyi szakemberekből bizottságot alakí-
tanak. ez a bizottság még decemberben elkészíti a magyar hidroló-
giai társaság hivatalos tájékoztatóját a halpusztulásokról, s eb-
ben a nyilatkozatban egyúttal sürgeti és javaslatokat is tesz a
káros vízszennyeződéseknek országosan egybehangolt vizsgálatai-
ra, kutatásaira és a megelőzés módszereinek kidolgozására./mti/

bb 45. megnyitották az első beleznai olajkutat

Vid/lk/m/ki

1965. december 2.

a zalai olajkutatók az utóbbi időben a zala megyei belezna
térségében érték el legsikeresebb eredményüket. ezen a terüle-
ten a becslések szerint nagyobb mennyiségű olajat és földgázt
találtak. a kutatást a lelőhely nagyságának megállapítására és
teljes feltárására folytatják. belezna a napokban bekapcsoló-
dott az ország energiaellátási hálózatába, megnyitották az első
olajkutat. hasznosítják az olajjal együtt feltörő földgázt is.
a föld felszínén leválasztják az olajtól és csővezetékön a nagy-
kanizsai gázhálózatba vezetik, a dunántúli kőolaj- és földgázter-
melő vállalat kisebb olajgyűjtő tankállomást létesített belezna.
ebbe vezetik a kitermelt olajat, s innen tankautókkal szállítják
a feldolgozó üzembe./mti/

bb 50. műanyagfólia alatt prizmázott cukorrépat dolgoz fel a kapos-
vári cukorgyár

vid/ká/sk/m/cz

1965. december 2.

a kaposvári cukorgyár körzetéhez tartozó baranya, somogy, tolna
és bács megye cukorrépa termelő gazdaságai az idén 26.000 vagon
répát takarítottak be. a felszedett termés nagy részét folyamatosan
szállították kaposvárra, mintegy 9000 vagonra való répát azonban-
mivel másutt nem tudták elhelyezni - a vasuti rakodók mellett,
vagy a kövesut mellett műanyagfólia alatt prizmázták, hogy megóv-
ják a minőségi romlástól. a közvetlenül a földekről érkezett ter-
més után a gyár csütörtökön megkezdte a műanyagfólia alatt tárolt
9000 vagonnyi cukorrépa feldolgozását./mti/

14.26/-n

-28-

a szerkesztőségek figyelmébe

ol/gk/zs/gy/cz

mai, bb. 5-ös számú „a budapesti kórus diszhangversenyén
tartják kodály új művének magyarországi bemutatóját,, című hírünk
ötödik és hetedik sorában tévesen „... mertoni kollégium,, szere-
pei. az angliai tanintézmény nevét helyesen

m e r t o n - kollégiumnak kell írni./mti/

bb. 52. rendelkezés a decemberi és a januári bérfizetésekről

i st/sk/vg/gy/cz

1965. december 2.

a karácsonyi és újévi munkaszüneti napokra való tekintettel a
pénzügyminiszter a szot-tal egyetértésben szabályozta a decemberi
és januári bérfizetések időpontját,

eszerint a december 21-én, 22-én és 23-án esedékes munkabére-
ket december 21-én; a december 24-én és 25-én járó béreket 22-én;
a december 26-án és 27-én esedékes munkabéreket 23-án; a december
29-én és 30-án járó munkabéreket pedig 29-én fizetik. a december
31-1, a január 1-1, 2-1 és 3-1 bérfizetési napokat december
30-ra hozzák előre.

a fent nem említett bérfizetési napok változatlanok, azo-
kat előre hozni vagy a bérre előleget folyósítani nem lehet. a
rendelet nem érinti az állami és szövetkezeti építőiparban
megállapított december 23-i részfizetési napot sem, amely ezúttal
is változatlan marad./mti/

14.30/-n

-29-

bb 59. évente százmillió forint a falusi vendéglátás korszerűsítésére
vid ká sk vm 1965. december 2.

az országos földművesszövetkezeti tanács vendéglátóipari szakbizottsága csütörtökön a heves megyei felsőtárkányban tartotta ülését, az előterjesztett beszámolók alapján megvitatták a földművesszövetkezeti vendéglátóipar 1965 évi tapasztalatait és a szakbizottság 1966 évi munkatervét.

a beszámolókból kitűnt, hogy a szakbizottság legfontosabb feladatának a falusi vendéglátóipar korszerűsítését és bővítését tekinti. évente mintegy 50 millió forintot fordítanak erre a célra állami beruházásból és körülbelül ugyanannyit a helyi erőforrásokból. a kocsmákat izléses szórakozóhelyekké alakítják át, új vendéglátóipari létesítményeket építenek, bővítik a választékot.

a vendéglátás fejlődését szemléletesen bizonyítja az a tény, hogy jelenleg az országban 700 falusi falatozó és cukrászda működik. évente 12 millió adag feketekávét fogyasztanak falun és mintegy 45-50 millió süteményt tálalnak fel a falusi cukrászdákban.

az idei év egyik legjelentősebb beruházása a felsőtárkányi „szikla-forrás”, vendéglő volt, amely a bükk kapujánál körülbelül egymillió forintos költséggel épült./mti/

bb 58. újabb lakások építését kezdték meg szombathelyen, a derkovits lakótelepen

vid lk vm ki 1965. december 2.

Szombathely épülő új derkovits városrészében háromszáz új lakás építését kezdték el. a lakások mellett szintén még az idén megkezdik száz személyes óvoda, hatvan személyes bölcsőde, étel-miszer önkiszolgáló bolt, patyolat, gázszerelviz, ujságos pavilon és nyilvános telefonállomás építését./mti/

bb 55. gyorsmosoda nyílt szombathelyen

vid lk vm ki 1965. december 2.

Szombathely belvárosában gyorsmosoda nyílt. a négy modern forgódobos és egy háromrekeszes mosógép, valamint csavarógép két műszakban naponta 500 kiló ruhát tisztít meg. szükség esetén 24 órán belül tisztára mosva, vasalva kapják vissza holmijaikat a megrendelők. a közel jövőben gőzkazánt, szárítót és gőzmángorlót állítanak munkába./mti/

c
15.20/a

- 30 -

bb 53. elkészült a korszerű villanytüzhely belföldre gyártott első sorozata

vid lk vm ki 1965. december 2.

a pápai elekthermax gépgyárban csütörtökön elkészült az egyik legkorszerűbb villanytüzhely első 700 darabból álló sorozata. a ht-12-es típuszámmal jelzett készülék rendkívül tetszetős, szögletes formát kapott és műszaki szerkezete is korszerű. a tüzhely felső lapjára három főzőlapot szereltek fel, a sütőtérbe alsó és felső fűtést építettek. főzőlapjainak és sütőjének hőmérsékletét öt kapcsolóval szabályozhatják. a kapcsolókkal három fűtési fokozatot állíthatnak be.

a készülékből az év végéig 3.600-at szállítanak a belkereskedelemnek./mti/

bb 54. teljesítette idei műtrágyatermelési tervét a borsodi vegyikombinát

vid lk vm ki 1965. december 2.

a borsodi vegyikombinát műtrágya üzemének dolgozói csütörtök reggelre teljesítették évi nitrogénműtrágya termelési tervüket. az év végéig még 15 000 tonna műtrágyát adnak a mezőgazdaságnak.

a felszabadulási versenyben elért kiváló eredményhez az is hozzájárult, hogy az éves nagyjavítást a tervezettnél kilenc nappal korábban fejezték be. a műtrágyagyárban dolgozó 47 szocialista brigád a berendezések szakszerű üzemeltetésével és energia-takarékossággal a tervezett önköltséget is csökkentette. így éves szinten mintegy 13 millió forintot takarítottak meg.

a borsodi vegyikombinát fennállása óta most történt meg először, hogy üresek a raktárak, a legyártott műtrágyát teljes egészében elszállították a mezőgazdasági üzemekbe./mti/

bb 60. új telepet készítenek elő fejtésre a mádi bentonitbányában

vid lk vm ki 1965. december 2.

a hegyaljai ásványbánya- és örölmű mádi bentonit bányájában csütörtökön új üzemi rész kialakítását kezdték meg. a külszíni bányában két nagyteljesítményű kotrógép segítségével negyven méter széles és 160 méter hosszú földszávon hordják le a földtakarót, s tárják fel a négy-hat méter vastag bentonitréteget. a téli hónapokban mintegy 30.000 köbméter földet hordanak el és az így kialakított frontfejtésen a jövő tavasszal kezdik meg a termelést. az új frontfejtésen a bányászkodást teljesen gépesítik./mti/

15.30/a

- 31 -

bb 57. napirenden a kutató reaktorok rekonstrukciója

hbj/tm/s vg bs 1965. december 2.

a dubnai egyesített atomkutató intézet támogatásával és védnöksége alatt nyolc szocialista ország - bulgária, magyarország, a német demokratikus köztársaság, a koreai népi demokratikus köztársaság, lengyelország, románia, a szovjet-unió, csehszlovákia - reaktor-fizikusai és mérnökei budapestben tanácskoztak a kutató-reaktorok fizikai és technikai problémáiról. a konferencia jelentőségéről, eredményéről pál lénárd professzor, és szabó ferenc, a központi fizikai kutató intézet reaktor-főosztályának vezetője a következő tájékoztatást adta az mti munkatársának:

- a szakemberek mintegy öt évvel ezelőtt elhatározták, hogy időnként tudományos tanácskozást rendeznek a szovjet-unió segítségével felépített kutató reaktorok időszerű műszaki és tudományos problémáiról. az idén a konferenciát - immár a negyediket - budapestben rendeztük meg. az első két tudományos tanácskozáson a reaktor-fizikusok és mérnökök egyeztettek a reaktorok üzemeltetésénél szerzett tapasztalataikat, és beszámoltak az atomreaktorokra vonatkozó tudományos és gyakorlati munka eredményeiről. a tapasztalatcsere sokrétű volt, rengeteg kérdést ölelt fel. néhány példa a sok közül: a reaktorok hűtésére desztillált víz kell, de annyira tiszta, mint az orvosoknak az intravénás injekcióhoz. csak hogy míg ahhoz elég néhány köbcenti, amit ampullában szennyeződés mentesen lehet tartani, a reaktor hűtéséhez 30 köbméter kell. ez a nagy mennyiség egy vasedény-rendszerben cirkulál. vizsgálják, milyen szennyeződés fordulhat elő s hogyan került az a desztillált vízbe, hogyan lehet megakadályozni a szennyeződést és miként lehet megtisztítani attól a vizet. a tapasztalatcsere során azt is elemezték, hogy radioaktív izotópok előállítására miként legcélszerűbb bevinni a reaktorba a radioaktivizálásra szánt anyagot - például aranyat, szelént, tellurt, - s a már radioaktív izotópot hogyan kell kiemelni, milyen tokban kell elhelyezni, stb. ugyanakkor megbeszélték a besugárzási technológia tapasztalatait is. a neutronokkal magfizikai, anyagszerkezeti, biológiai, és egyéb vizsgálatokat végeznek. egyeztettek, hogy a reaktorból kivezetett neutronnyalábokkal milyen berendezések felhasználásával lehet a legeredményesebben kutató munkát végezni.

- már a korábbi, de különösen a mostani konferencia szűkítette a témaköröket. ezuttal a meglevő reaktorok rekonstrukciójával, tökéletesítésével kapcsolatos kérdésekről tárgyaltak. a gyakorlati élet - például a gyógyászat, az ipar, a mezőgazdaság, - állandóan több és több sugárzó izotópot kér. az izotópok alkalmazása a tudományos vizsgálódásoknál is rendkívül elterjedt. a több izotóp előállításához azonban erősebb sugárforrásra van szükség, növelni kell a reaktorok teljesítményét.

/folyt.köv./
16.00/a

- 32 -

bb 57./ napirenden a kutató,..../ 1.folyt./s

mindez sok problémát vet fel, például a mostaninál korszerűbb urán fűtőelemeket kell alkalmazni a reaktorban, a teljesítmény-növeléssel együtt erőteljesebben kell hűteni a berendezést, fokozni kell a sugárvédelmet, egyszerűsíteni kell a kísérletekhez szükséges berendezések elhelyezését, mozgásának technikáját, s a tudományos kutatás céljaira alkalmasabbá tennék a neutron-nyalábok.

- a tanácskozáson 23 javaslat, ajánlás született, különösen sok tapasztalatot adtak a már működő reaktorok rekonstrukciójára, tökéletesítésére a szovjet szakemberek. például azokat a tapasztalatokat is, amelyeket a világ legerősebb neutron-sugárzást szolgáltató reaktoránál szereztek. tanácsot kaptak a részvételük rendkívül kis energiájú neutronokból álló nyaláb előállítására, amely a szilárd testek / fémek, ötvözetek / vizsgálatához kell. megismerték a szakemberek - a többi között a zavaró gamma és gyorsneutron-sugárzás csökkentése területén szerzett magyar tapasztalatokat is - hangzott a tájékoztatás./mti/

..

bb 56. háromezrezer négyzetméter szövet készült exportra terven felül a kenderfonó- és szövőipari vállalatnál

vid/lk/s ki cz 1965. december 2.

a kenderfonó- és szövőipari vállalat teljesítette évi exporttervét. az év végéig mintegy háromezrezer négyzetméter ponyvát és más műszaki szövetet gyártanak terven felül a külföldi megrendelők kívánságára. az exportterv túlteljesítésének értéke meghaladja majd a 16 millió forintot.

az exportmunka során új feladatokat is megoldottak, például a szovjetunió megrendelésére több tízezer négyzetméter ugynevezett könnyített sulyu kenderponyvát szőttek. norvégia-nak postaszákokat gyártanak, ugyancsak az évi exportterven felül./mti/

..

16.20/a

- 33 -

me

me

bb 63. átadták rendeltetésének az új szolnoki halastó- rendszert

vid/ká/tr/s cz 1965. december 2.

szolnok külterületén több mint száz holdas ingoványos terület helyén haltermelő kombinátot épített a szolnoki felszabadulás halászati tsz. a tőegység beruházási költségeire, mintegy másfél millió forintot fordítottak. a tő műszaki átadására csütörtökön került sor. a város első tőgazdaságát a tavasszal töltik fel vízzel és akkor népesítik be. az eddig parlagon hevert ingoványos területről évente 400-500 mázsa halat értékesít majd a tsz./mti/

bb 62. mennydörgés, villámlás kíséretében jégeső hullott szentgotthárdon

vid/ká/sk/s cz 1965. december 2.

csütörtökön mennydörgés és villámlás kíséretében jégeső hullott szentgotthárdon. a nyugati határszéli, szélsőséges időjárású községben nagy feltűnést keltett a ritka természeti jelenség. amint elcsendesedett a zivatar, sűrű hóesés indult, s jelenleg 8-10 centiméteres fehér takaró borítja a vidéket. /mti/

bb 61. rekordmennyiségű csapadék tatabányán

vid/ká/sk/s cz 1965. december 2.

a tatabányai meteorológiai megfigyelő állomáson naponta kétszer mérik a csapadék mennyiségét, a szél erősségét, s az adatokat továbbítják a budapesti intézetnek. az adatok összesítéséből érdekes kép alakult ki az idei időjárásról. tatabánya, mint meteorológiai tájegység rendkívül szélsőséges, s az elmúlt két hónapban különösen rászolgált erre a jelzőre. az októberben lehullott csapadék ugyanis még az egy millimétert sem érte el. novemberben viszont minden eddigi rekordot túlszárnyalta: 139,9 milliméter csapadékot mértek a megfigyelő állomáson. ez az eső és hó alakjában lezudult csapadék még a legesősebb nyári hónap, a június csapadékmennyiségét is túlszárnyalta. /mti/

16.27/a

- 34 -

bb 65. megáradt a kapos

vid/lk/s ki 1965. december 2.

az esőzések és a hóolvadás következtében a mecsekből lefolyó vizek megduzzasztották a kapos. a megáradt patak regőly, szakály és duzs határában mintegy 450 holdat, főleg rétet, öntött el. víz borítja a belecskai tőzgebánya egy részét is.

a közép-dunántúli vízügyi igazgatóság szekszárdi szakasz-mérnöksége másodfoku árvédelmi készültséget tart a rakoncátlankodó pataknál. az árhullám levonulását az újabb esők és a síó magas vízállása késleltette. /mti/

bb 66. megérkezett az első import fenyő szállítmány - december 10-én kezdődik a fenyőfa vásár

kf/s vg cz 1965. december 2.

a nagyvásártelapre megérkezett az első import fenyőfa szállítmány, csütörtökön hat vagon osztrák fenyőt vettek át, s folyamatosan várják a többi, összesen 240 000 osztrák fát. úton van és rövidesen megérkezik az ndk-ból is az első küldemény. megkezdtek a szállítást a hazai erdőgazdaságok is. két hét alatt egyébként a kereskedelem kezében lesz valamennyi, az idei karácsonyra szánt fenyőfa.

a belkereskedelmi minisztérium illetékes főigazgatóságán elmondották, hogy az idén is lesz elegendő fenyőfa, s az igények alapján több kisebb méretű fenyő. a hazai állami erdőgazdaságok és a termelőszövetkezetek 930 000 fát vágnak ki, ausztriából 240 000, az ndk-ból pedig 130 000 érkezik. összesen tehát 1.3 millió - a tavalyinál ötvenezerrel több - fenyőfa kerül forgalomba, körülbelül 1.6 millió méter hosszúságban. a forgalomba kerülő mennyiségnek 30-35 százaléka 1 méter alatti, 40 százaléka 1-1.40 méter közötti, 20 százaléka 1.50-2 méteres, a többi pedig két méteren felüli.

hétfőtől a nagyvásártelapról már folyamatosan szállítják az üzletekbe a fenyőket, az árusítás pedig szokás szerint december 10-én kezdődik. budapesten mintegy 150 zöldség-gyümölcs üzletet jelöltek ki erre a célra, s a boltokon kívül mintegy 70 helyen, arra alkalmas tereken, telkeken, kerthelyiségekben, árusítják a lucfenyőt, méterenként 20 forintért. /mti/

16.29/a

- 35 -

bb. 64. fedik a szőlőt tokajhegyalján

vid/ká/sk/a cz

1965. december 2.

tokajhegyalja világhírű borvidékén megkezdtek a szőlőtőkék fedését. a szakemberek megítélése szerint az idén különösen fontos ez a munka, mert a csapadékos nyári időjárás, a szokatlanul korán beköszöntött fagyok miatt a tőkék érzékenyebbek, a vesszőkön a rügyek kevésbé fejlődtek ki. a fesséssel nemcsak a tőkéket védik meg a téli fagyoktól, hanem a szemképződést is elősegítik.

a tarczali állami gazdaság enyhébb lejtésű szőlőiben, a disznókön, a sajjón, valamint az új telepítésű nagyüzemi táblákon gépekkel fednek. traktor vontatta ekékkel borítják a földet a szőlőtőkékre a tolcsvai állami gazdaságban is.

az idén az új telepítésekkel együtt mintegy 10 500 holdnyi szőlőt fednek be tokajhegyalján. /mti/

...-

bb. 68. turisták nyerték a turistaházak tervezésének pályázatát

k sb/lk/e vg cz

1965. december 2.

az országos idegenforgalmi hivatal kérésére az építésügyi minisztérium pályázatot hirdetett turistaszállók megtervezésére. a bíráló bizottság a napokban fejezte be a határidőre megérkezett 67 pályamű értékelését. a 35 000 forintos első díjat a 21-es számú pályamű szerzőinek, a középülettervező vállalatnál dolgozó domonkos jénő, fehérvári sándor, mádai andor és máté endre közös brigádjának ítélte. a nyertesek ötletes megoldású négyfolyosós turistaházat terveztek, négyágyas szobákkal. a munkaközösség két tagja, domonkos jénő és fehérvári sándor régi turista, s munkatársaik is gyakran jártak turákra. /mti/

...-

16.40/a

- 36 -

bb 70. meghalt eger legöregebb embere

vid/tné/s sr cz

1965. december 2.

százéves korában meghalt timon tihamér györgy egerben. timon évtizedeken át tisztviselőként dolgozott a városban. sokan ismerték és tisztelték a művészi hajlammal rendelkező férfit, aki szabadidejében dalgyűjtéssel, fadaragással is foglalkozott. lakásában valóságos kis muzeumot rendezett be gyűjteményeiből. gyuri bácsit a város legöregebb embereként tartották számon. /mti/

...-

bb 71. ítélet a terményraktárakat fosztogatók ügyében

vid/tné/s sr cz

1965. december 2.

a baranya megyei ügyészség a társadalmi tulajdont károsító sikkasztás, csalás és egyéb büntettek címén emelt vádat a baranya megyei gabonafelvásárló és feldolgozó vállalat szigetvári kirendeltségén dolgozó varga kálmán és 19 társa ellen. a büntettek sorozatát tulajdonképpen léber jakab, a kirendeltség vezetője indította el. a raktárosoknak különböző terményeikből többleteik voltak, a többletet saját céljaikra használták fel. léber és társai kölcsönösen takarták egymás tolvajlásait és 1957 óta 350 000 forinttal károsították meg a népgazdaságot. a megyei bíróság varga kálmán elsőrendű vádlottat három év, léber jakab másodrendű vádlottat hat év, béla józsefet négy év és hat hónap, bögödei józsefet két év szabadságvesztésre ítélte. a többi vádlottra egy év hat hónapig terjedő kisebb-nagyobb büntetéseket rött ki a bíróság, egy személyt pedig felmentett az ellene emelt vád alól. az ítélet nem jogerős. /mti/

...-

16.42/s

- 37 -

bb. 67. „tessék választani„ karácsony első napján - két szilveszteri műsor - sajtótájékoztató a magyar televízió ünnepi programjáról

t s/gk/e sr cz

1965. december 2.

Gellért Endre, a magyar televízió művészeti és filmszakosztályának vezetője csütörtökön ismertette az újságírókkal a televízió decemberi és januári műsorait, elmondotta többek között, hogy december 24-én a kicsinyeknek a közkedvelt „foxi maxi„ jelentkezik új történetével, zenés irodalmi műsört készítettek „karácsonyfa„ címmel, a televízió napi műsorát a pécsi balett „prometheus„ című szvitjével zárják, a Beethoven zenéjére tervezett balettszvitet nagy sikerrel mutatta be a ma már európai hírnévű pécsi balettegyüttes, ezt a produkciót vette filmszalagra a televízió fellegi tamás és Eck Imre rendezésében, a felvételek Budapesten, a magyar televízió műtermében készültek, karácsony első napján, 25-én ismét a gyermekeknek sugárzott műsorral kezdik az adást, a „mátyás király debrecenben„ című ifjúsági televíziójátékot mutatják be, kora délutántól késő estig „tessék választani„ címmel adnak szórakoztató műsört.

Karácsony másodnapján, 26-án közvetítést adnak a Jégkorong Duna kupa mérkőzéséről, majd bemutatják a rideg sándor művéből készült „kristóf, a magánzó„ című televíziójátékot, a címszerepet Bodrogi Gyula alakítja, a filmet Zsurzs Éva rendezte.

A szilveszteri részletes programot később ismertetik, előzetesen annyit, hogy a magyar televízió december 31-én bemutatja Johann Strauss „a denevér„-jének tv-változatát és műsorra tűzi az „éjfél előtt„ című magyar revüfilmet.

Gellért Endre ezután néhány szót szőtt a januári program legérdekesebb műsorairól, az év első hónapjában megkezdik „a nyomok a hetedik mennyországba vezetnek„ című izgalmas ndk bűnügyi filmsorozat vetítését, kabaréestet állítottak össze a néhány esztendeje elhunyt Gábor Béla humoreszkjeiből, ezenkívül több alkalommal jelentkeznek a televízió kamerái színházi és operaelőadásokról és természetesen számos esti műsorban láthatnak a nézők játék- és kisfilmeket. /mti/

17.15/a

- 38 -

bb 69. halálos gyermekszerecséltenség

fe/gk/s zs cz

1965. december 2.

Halálos gyermekszerecséltenség történt Dudaron, Országos Istvánné 22 esztendőös dudari lakos négy kisgyermekét őrizetlenül hagyta otthon és a lakás ajtaját lakattal lezárta, távollétében a gyerekek játék közben tüzet okoztak, a füstöt a lakástól mintegy két kilométerre dolgozó emberek vették észre, a lakáshoz siettek, feltörték az ajtót és három kisgyermeket sikerült is élve kimenteniük, a kétéves Jánoskát azonban már holtan találták, a zirci járási rendőrkapitányság Országos Istvánné ellen eljárást indított, a szerecséltenség körülményeinek vizsgálatát megkezdték. /mti/

..-

bb 72. az igazságügyminisztérium és az országos ügyvédi tanács

bc/sk/s zs la

1965. december 2.

rendezésében háromnapos tanfolyam kezdődött csütörtökön az ügyvédi munkaközösségek vezetői részére, a tanfolyam megnyitására részt vett és felszólalt dr. neuzál Ferenc igazságügyminiszter, megnyitó előadást dr. Szilbereky Jenő igazságügyminiszterhelyettes tartott. /mti/

..-

bb 74. korszerű technikai eszközök a felsőoktatásban - háromnapos tanácskozás a technika házában

fe/tné/s zs la

1965. december 2.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem felsőoktatási pedagógiai kutató csoportjának és a műszaki és természet-tudományi egyesületek szövetsége központi oktatási bizottságának rendezésében csütörtökön a technika házában háromnapos tanácskozás kezdődött a korszerű technikai eszközök alkalmazásáról a felsőoktatásban, az értekezleten valamennyi hazai egyetem és főiskola képviselteti magát, a felsőoktatási szakemberek sokoldalúan vitatják meg a korszerű technikai eszközök alkalmazásának műszaki, lélektani, pedagógiai kérdéseit. /mti/

..-

17.25/a

- 39 -

bb. 73. tudományos tanácskozás munkaeegészségtani kérdésekről

t ms/gg/e z s la

1965. december 2.

csütörtökön az országos közegészségügyi intézetben megkezdődött az országos munkaeegészségügyi intézet és a magyar higiénikusok társaságának munkaeegészségtani tudományos ülése. a háromnapos tanácskozáson a munkaeegészségtan számos elméleti és gyakorlati kérdéséről számolnak be, ismertetik a legújabb kutatási eredményeket és tapasztalatokat, a megbeszélés fő célja, hogy elősegítse a tudományos eredmények felhasználását a termelőmunka könnyebbé, biztonságosabbá és eredményesebbé tételében.

az első napon a szellemi és főleg a fizikai munkával kapcsolatos élettani kérdésekről szóltak az előadók. ismertették többek között a szellemi tevékenység hatását a pulzusszám növekedésére, foglalkoztak a sportolók versenylázának mérésével és a teljesítményre gyakorolt hatásával, nagy figyelmet keltett az országos munkaeegészségügyi intézet munkatársainak az az előadása, amely a nehéz fizikai munka és a vérkeringés kapcsolatait elemezte és értékes irányelveket adott az egyes munkamozzanatok racionálisabb szervezésére.

a munkaeegészségügyi tudományos tevékenység továbbfejlesztésében jelentős új módszerekről is beszámoltak, az országos testnevelési és sportegészségügyi intézet kutatói ismertették a fotokinográfiának nevezett eljárást, amely nagy sebességgel felvett film segítségével vizsgálja az izomműködést, a bányagyutacs gyár, a bányászati kutató intézet és az országos munkaeegészségügyi intézet filmet mutatott be a telemetrikus mozgáselemzésről, ultrarövidhullámokkal működő műszerekkel a dolgozó külön igénybevétele és zavarása nélkül lehet megfigyelni az üzemi munkát és ennek egyes mozzanatait, a különböző mozgások végrehajtását, ezek a módszerek a sportolásban és a gyakorlati termelőmunkában egyaránt hasznosítható megfigyeléseket szolgáltatnak.

a délutáni előadások a zaj mérésével és hatásaival foglalkoztak, ismertették a zajnak az anyagcserére gyakorolt hatását, valamint elektroencefalográffal kimutatható befolyását az agyvelő elektromos működésére, rámutattak, hogy a technikai fejlődés kellemetlen melléktermékeként világszerte sok problémát okoz a zajártalom, minthogy a zajhatás teljesen nem küszöbölhető ki, fontos olyan megfelelő tudományos mérések alapján kidolgozott egyéni zajvédő eszközök, fülvédők, stb. használata, amelyek a zajt kiszűrik, de nem zavarják a munkára vonatkozó utasítások, információk átvételét. /mti/

...-

17.30/a

- 40 -

MW

bb.75. új termelőségvetkezeti klub

vid/tf/sk/e sr la

1965. december 2.

nyílt csütörtökön a komárom megyei ács községben, a helyi népfront-szervezet kezdeményezésére létesített klub avató ünnepségén részt vett erdei ferenc, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára. /mti/

...-

bb. 76. budapestre érkezett az új holland nagykövet

tr/e zs la

1965. december 2.

herman constantijn schoch, a holland királyság új magyarországi nagykövete budapestre érkezett, megérkezése alkalmából gergely miklós, a külügyminisztérium protokollosztályának vezetője üdvözölte. /mti/

...-

bb. 80. gegesi kiss páál akadémikus

i ms/gg/e zs la

1965. december 2.

a budapesti 1-es számú gyermekklinika igazgatója csütörtökön az 1. számú belgyógyászati klinikán nagy érdeklődést keltő előadást tartott „a pszichikum orvosi szemérettel”, címmel. /mti/

-pontból

...-

bb. 81. pruzdzik józsef festőművész kiállítása

k áe/tné/e sr la

1965. december 2.

a szakszervezetek egressy gábor művelődési házában kiállítást rendeztek pruzdzik józsef festőművész alkotásaiból. a tárlatot csütörtökön németh lajos művészettörténész nyitotta meg. /mti/

...-

17.35/a

- 41 -

MW

bb 78. kertészeti napok kecskeméten

vid/ká/sk/s la

1965. december 2.

az mszmp bács-kiskun megyei bizottsága és a magyar agrártudományi egyesület rendezésében kertészeti napok kezdődtek kecskeméten. csütörtökön a városi tanács disztermében dr. gliéd károly, az mszmp bács megyei bizottságának titkára nyitotta meg a kétnapos tanácskozást, amelyen több mint 300 kertészeti szakember, tudományos kutató vesz részt. keserü jános földművelésügyi miniszterhelyettes bevezető előadásában a második ötéves terv mezőgazdasági feladatainak végrehajtásáról számolt be. elmondotta többek között, hogy az utóbbi években sikerrel oldották meg a szőlő- és gyümölcsstermesztés nagyüzemesítését. a régi szőlősök felújításával, valamint a korszerű termelési eljárások alkalmazásával az 1961 évihez képest 52 százalékkal nőtt a szőlő holdankénti hozama. a gyümölcsstermesztés is több a tervezetnél. a zöldségstermesztés területén viszont nem ilyen kedvező az eredmények.

a duna-tisza közti szőlő-, gyümölcs- és zöldségstermesztés fejlődéséről, a további feladatokról dr. tompa béla, a bács megyei tanács vb elnökhelyettese tartott előadást. a nagyhatáru megye mezőgazdasági üzemágainak többsége teljesítette, sőt túlteljesítette a második ötéves terv célkitűzéseit. a mezőgazdaságból felvásárolt árak mennyisége 35,4 százalékkal nőtt, zöldségből, gyümölcsből csaknem kétszer több került innen a fogyasztókhoz, illetve exportra, mint négy évvel ezelőtt. a beszámolóból kitűnt, hogy a szőlő- és gyümölcskultúra továbbfejlesztése mellett - amely ezideig 70.000 holdat foglal el - a homoki szántóföldi takarmánystermesztés és a legelőgazdálkodás lehetőségeit is megteremtették. sok gondot okoznak viszont az új ültetvények járulékos beruházásai. a szőlőterületek egy részén még ezután kell kialakítani a táंबरendezéseket, s ehhez több mint egymillió betonoszlopra, 8000 tonna dróthuzalra és hatmillió akácfa szőlőkaréra van szükség. a fiatal telepítésű szőlőkben, gyümölcsökben a talajművelést, a növényvédelmet teljesen gépesíteni lehet. a traktor-, illetve a munkagép-ellátottság azonban nem kielégítő. jelenleg 140-150 holdra jut egy traktor, s a kívánatos 60-70 hold lenne. a munkagép-ellátottság sem kielégítő. a megye üzemeiben megkezdtek a már jól bevált munkagépek sorozatgyártását, s megindult a szőlőfeldolgozók, illetve a bortárolók építése.

ezután csepregi pál, a kertészeti és szőlészeti főiskola docense a nagyüzemi homoki szőlőstermesztés időszerű kérdéseiről tartott előadást.

/folyt.köv./
17.40/a

- 42 -

Me

bb 78./ kertészeti napok...../ 1.folyt./s

pénteken az ankét résztvevői a nagyüzemi gyümölcsstermesztésről, a kertészeti termelés gépesítéséről és a növényvédelemről hallgattak szakelőadást, majd megnyitják a kertészeti napok alkalmából rendezett növényvédelmi és mezőgazdasági szakkönyv kiállítást./mti/

--

bb 79. társadalmi összefogás segíti a népművelést a vásárosnaményi járásban

vid/j/s sr la

1965. december 2.

jól hasznosítják a kulturális alapokat a vásárosnaményi járásban - állapították meg a járási tanács végrehajtó bizottságának csütörtöki ülésén. társadalmi erőforrások felhasználásával a járás művelődési intézményei egy zongorával, nyolc hangos keskenyfilmvetítő készülékkel, négy magnetofonnal, hat rádióval, három diavetítővel gyarapodtak. a termelőszövetkezetek kulturális alapjuktól mintegy 200.000 forinttal járultak hozzá a kulturális otthonok fejlesztéséhez. a községfejlesztési alapból csaknem 2,5 millió forintot fordítottak építkezésekre, felújításokra. vámosatyán és gulácson új művelődési otthonok, illetve terem, aranyosapátiban felújított művelődési ház nyílt. az iskolák fejlesztésére félmillió forintot költöttek. vásárosnaményben létrehozták a járási szemléltetőeszközök táráját./mti/

--

bb 84. kállai gyula,

tr/s zs la

1965. december 2.

a minisztertanács elnöke csütörtökön fogadta el hadj mamadou fofana külkereskedelmi miniszterhelyettes, a guineai demokráta párt politikai bizottságának tagját, a hazánkban tartózkodó guineai kereskedelmi küldöttség vezetőjét, aki átadta sekou touré személyes üzenetét. a látogatáson jelen volt bacsoni jeno külkereskedelmi miniszterhelyettes./mti/

--

17.50/a

- 43 -

Me

bb. 77. közlekedési balesetek

fe/gk/e zs la

1965. december 2.

a 11. kerületben az irinyi józsef és a karinthy frigyos ut kereszteződésénél lópták ferenc 35 éves gépkocsivezető személygépkocsijával nem adta meg az elsőbbséget, s elütötte lázár károlyné 26 éves vegyésztechnikus, budapesti lakost, akit súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállítottak kórházba.

a 13. kerületben, a váci ut és a frangepán utca kereszteződésénél biró istvánné 47 éves házfelügyelő, budapesti lakos figyelmetlenül ment át az uttesten, s elütötte egy személygépkocsi. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba. /mti/

bb. 82. képzőművészeti tárlatok az üzemekben

t áe/tné/e sr la

1965. december 2.

a főváros üzemeiben negyed év alatt 36 tárlaton több mint 60 000 forint értékű képzőművészeti alkotást vásároltak a dolgozók. a képcsarnok vállalat az idei évadban több mint száz kiállítást rendez az üzemekben.

a szakszervezetek budapesti tanácsa csütörtökön az egressy gábor művelődési házban megbeszélést tartott több mint husz nagyüzem kulturális ügyekkel foglalkozó funkcionáriusaival és az egyes szakszervezetek budapesti bizottságainak kulturifelelőseivel. az összejövetelen a képcsarnok vállalat bemutatta azt az anyagot, amelyből a következő hónapokban vásárlással egybekötött kiállításokat rendeznek. a megbeszélésen a képcsarnok vállalat képviselői tájékoztottak az üzemek igényeiről, a résztvevők pedig megismerkedtek a képzőművészeti ismeretterjesztéshez rendelkezésre álló anyaggal. /mti/

17.50/s

- 44 -

bb. 83. nagyarányú fejlesztés előtt áll a velencei-tó partvidéke - a víb plenáris ülése

vid/lk/e ki la

1965. december 2.

a velencei-tavi intézőbizottság csütörtökön tartotta meg ezévi plenáris ülését, amelyen a tópart fejlesztésében érdekelt szakemberek és intézmények képviselőin kívül megjelent juhász jános, az mszmp fejér megyei bizottságának első titkára, bujdosó imre, a fejér megyei tanács vb elnöke, dr. dabronaki gyula, az élelmezésügyi miniszter első helyettese, a víb elnöke, szarka károly külügyminiszterhelyettes és dr. vitéz andrás, az országos idegenforgalmi hivatal vezetője.

a tanácskozáson springer ferenc, a víb titkára tájékoztatta a meghívottakat a velencei-tópart fejlesztési munkáiról. elmondta, hogy az északi parton korszerű üdülőttelepet alakítanak majd ki, ahol a horgászok, a vízivadászok, a lovas turisztika és a vízisportok kedvelői találnak otthonra. a tópart bekapcsolódik a nemzetközi idegenforgalomba is, erre főként a 7-es ut megépítése után kerül sor.

a várható nagyméretű idegenforgalom szükségessé teszi a partvidék eddig elhanyagolt közművesítésének a megoldását. 1966-ban megkezdik a tóparti szennyvízhálózat kiépítését, s a törpevízmű-társulások szervezését. előreláthatóan tíz év alatt teljesen kiépül a vidék közművesítése.

nagy ütemben folytatódik a partrendezés is. jövőre 6 millió forintot költenek erre a célra. a munkát hátráltatja, hogy a kivitelező vállalatnak nem állnak rendelkezésére megfelelő kotró- és nádirtó gépek. ezeknek a beszerzése nélkül nem lehet gyors és jó eredményeket elérni ezen a téren.

szükséges a tó vízszabályozásának megoldása is. ez főként a kajtori csatorna, valamint a pázmándi patak szabályozásával oldódik majd meg. 1966-1967-ben a közép-dunán a vízügyi igazgatóság elkészít egy korszerű terelőgátat, s így két év múlva már lehetségessé válik 160 centiméteres, egyenletes vízszint tartása a tóban.

fokozott gondot fordítanak az utak építésére, portalanítására, a villanyhálózat fejlesztésére. eddig csak a nyaralóknak nyújtott szórakozási, sportolási lehetőséget a tó, 1966 januárjától kezdve már a téli vendégeket is számos érdekes szórakozás várja. a tervek szerint virágzó téli sporttelepet hoznak itt létre, a tó adottságainak megfelelően.

a beszámolót élénk vita követte. /mti/

17.57/a

- 45 -

bb 85. lengyel textilgépek a magyar gyárakban - sajtó-
tájékoztató a lengyel nagykövetség kereskedelmi osztályán

sz/lk/s vg la

1965. december 2.

a lengyel népköztársaság budapesti nagykövetségének
kereskedelmi osztálya és a metalexport varsói külkeres-
kedelmi vállalat csütörtökön a lengyel nagykövetség keres-
kedelmi tanácsosának hivatalában több magyar textilipari
szakember jelenlétében sajtótájékoztatót rendezett.

a tájékoztató célja az volt, hogy beszámoljanak a lengyel
textilipari gépgyártás fejlődéséről, megismertessék a
legújabb géptípusokat, elsősorban a sauerer licenc alapján
gyártott szövőgépeket. elmondották, hogy a magyar textil-
gyárakban is egyre több lengyel gyártmányú gépi berendezést
állítanak munkába. a technoimpex magyar külkereskedelmi
vállalat ez évben ötszáz ezer rubel értékben vásárolt lengyel
textilgépeket a magyar üzemek számára és a jövő évben
előreláthatólag hétszáz ezer rubel értéket képvisel majd az
import. megérkezett magyarországra az első négy sauerer licenc
szerint gyártott szövőgép, amelyeket a győri richards-gyárban
helyeznek üzembe. az ott sorra kerülő kísérletek nyomán arra
számítanak, hogy ezek a korszerű, gyapju és gyapot szövésére egy-
aránt alkalmas gépek elterjednek majd a magyar gyárakban is.
/mti/

..-

bb 86. a nehézipari minisztérium nyugdíjasainak találkozója

szf/sk/s la

1965. december 2.

nyugdíjas- találkozót rendezett pénteken délután a
nehézipari minisztérium párt-, szakszervezeti és kisz-bizott-
sága a markó utcai minisztériumi székházban. a nehézipari
tárca 130 nyugdíjasa gyűlt össze a baráti megbeszélésre
és a minisztérium több megjelent vezetőjével megtárgyalták
problémáikat. a megbeszélés után művészi műsort adtak tisztele-
tükre, majd vacsorán látták őket vendégül. /mti/

..-

18.00/s

- 46 -

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb. 62. számú hírünket /mennydörgés, villámlás.../

v i s s z a v o n j u k !

/mti/

..-

bb. 87. magyar-Lengyel barátsági est pátrón

vid/gk/e sr la

1965. december 2.

a zala megyei pátrón csütörtökön magyar-Lengyel barát-
sági estét rendeztek, amelyen részt vett dr. edward debicki,
a budapesti lengyel kultúra igazgatója is. pirbus géza, a
hazafias népfront nagykanizsai járási titkára beszélt a
lengyel és a magyar nép közös történelmi emlékeiről, egyre
mélyülő barátságáról, a két szocialista ország gazdasági és
kulturális együttműködéséről. debicki a lengyel népköztár-
saság mai életéről tartott előadást, majd filmen is bemutat-
ták lengyelország legszebb tájait, s új létesítményeit.
/mti/

..-

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb. 86. számú hír /a nehézipari minisztérium.../
első sorában a szöveg helyesen:

...rendezett csütörtökön délután...

/mti/

..-

19.25/a

- 47 -

bb. 88. albert schweitzer emlékünnepe

tr/e sr la

1965. december 2.

csütörtökön délután az eötvös Lőránd tudományegyetem apáczai csere jános gyakorló iskolájában albert schweitzer emlékünnepe

bb 89. időjárásjelentés

tr/s la

1965. december 2.

a meteorológiai intézet jelenti 1965 december 2-án, csütörtökön este:

nyugat felől felhősödés

nyugat felől fokozatos felhősödés, főleg a dunántúlon havazás, majd havaseső, eső. időnként megélenkülő déli-délnyugati, a dunántúlon nyugat-északnyugatra forduló szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet plusz 3 - plusz 8 fok között, a ködös területeken 0 fok körül./mti/

20.09/a

- 48 -

I.

Fé

159-5

bb. 90. fogadás a román nagykövetségen

t ms/tr/e la

1965. december 2.

mihail rosianu, a román szocialista köztársaság budapesti nagykövete csütörtökön fogadott az emil pop akadémikus vezetésével hazánkban tartózkodó román akadémiai delegáció tiszteletére, amely a magyar tudományos akadémia-val tárgyalásokat folytatott az akadémia közötti tudományos együttműködés 1966/67. évi munkatervéről. a fogadáson jelen volt rusznák istván, a magyar tudományos akadémia elnöke, jánossy lajos, az akadémia alelnöke, erdey-gruz tiber, az akadémia főtitkára, mátrai lászló akadémikus, a magyar akadémiai küldöttség vezetője és az akadémia több tagja. /mti/

- v é g e -

20.50/a

- 49 -

bb. 8

/e

nt

eö
i
ilá
e a
zle
gy
anul

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belföldi hírek

1965. december 3.

bb 1. karácsonyi filmajándékok - „a hid”, és a „fantomas”,
a decemberi bemutatóprogramban

s/gk/s sr la

1965. december 3.

decemberben két-két magyar és csehszlovák, továbbá egy-egy olasz, szovjet, román, francia, japán, nyugatnémet, amerikai, kubai, dán és keletnémet, valamint egy szovjet-olasz koprodukciós alkotás kerül a mozik vásznára. a japán filmművészek a „szamuráj-hűség”, című filmdrámával jelentkezik, amely a ma már ismeretlen szamuráj életformát mutatja be a nézőknek. a rendező tadashi imai volt, a főszerepet kinnosue nakamura játssza, aki hét különböző életkorú és egyéniségű szamuráj férfit kelt életre. arvid müller dán rendező gustav eimann szindarabja nyomán forgatta a „kedves család”, című filmjét. a századforduló elején játszódó komédiában emily szerepét helle virkner, a dán miniszterelnök felesége játssza. a kubai művészek készítették a „kuba 58”, című alkotást, amely a hónap végén kerül a mozik vásznára.

december egyik „slágere”, bernhard wicki nyugatnémet rendező világszerte nagy sikert aratott, s több nemzetközi fesztiválon kitüntetés „a hid”, című alkotásának bemutatója. a film manfred gregor azonos című regényéből készült. a történet a háború utolsó heteiben, 1945 áprilisában délnyugat-németország egyik kisvárosában játszódik. a film az itteni gimnázium hét 17 éves fiú tanulójáról szól, akik a háború utolsó napjaiban estek a fasizmus áldozatául.

nagy érdeklődés előzi meg a „fantomas”, című színes francia bűnügyi filmkomédia premierjét. 1911-ben jelent meg párizsban pierre souvester és marcel allain rémregénye, amelynek hőse a rettegett bandita, fantomas volt. izgalmas kalandjait most filmben - természetesen modern környezetbe helyezve - andré hunebelle rendező idézi fel. jean marais kettős szerepet játszik, ő fantomas, a bandita és fador újságíró is, aki a veszélyes gonoszteremtőt üldözi. egyébként a kitűnő színész a legbravurosabb jeleneteket is dublóz nélkül játszotta.

/folyt.köv./